

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Kandidatundersøkelsen 2016 masterprogrammene

AVD. FOR STUDIER, UTDANNINGSKVALITET OG INTERNASJONALISERING
SEKSJON FOR ANALYSE OG KVALITETSUTVIKLING

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1 Om kandidatundersøkelsen	7
1.1 Masterprogrammene	7
1.2 Masterkandidatene – kjønn og alder	9
1.3 Hvor tok de bachelorgraden?	10
1.4 Hvilken sektor arbeider de innenfor?	10
2 Innpass i arbeidslivet	13
2.1 Hovedbeskjeftigelse	13
2.2 Er masterutdanningen relevant for arbeidsoppgavene?	15
2.3 Hvorfor har noen arbeid hvor de ikke får nytte av masterutdanningen?	15
2.4 Hvor lenge måtte de vente på tilbud om relevant jobb?	17
2.5 Har forventningene til arbeidsmarkedet blitt innfridd?	19
3 Har masterutdanningen vært karrierefremmende?	23
3.1 Har de yrkesaktive kandidatene fått en jobb de ellers ikke var kvalifisert for?	23
3.2 Har de som allerede hadde relevant jobb, fått nye oppgaver / mer ansvar?	25
4 Tilfredshet med utdanningsvalg	29
4.1 Tilfredshet med ansvar og oppgaver	29
4.2 Ville de valgt samme type utdanning om igjen?	31
5 Tilfredshet med læringsutbytte og lærested	35
5.1 Læringsutbytte	35
5.2 På hvilke områder er kandidatene mest fornøyde med utdanningen?	35
5.3 Ble de godt forberedt for oppgavene gjennom utdanningen?	37
5.4 Hva sier de som ikke synes at utdanningen forberedte dem så godt for arbeidslivet?	39
5.5 Ville de valgt samme lærested om igjen?	40
Vedlegg A: Svarprosent	44
Vedlegg B: Respondenter fordelt på år for fullført mastergrad	45
Vedlegg C: Regresjonstabell	46
Vedlegg D: Andel som arbeider i Oslo eller Akershus	47
Vedlegg E: Andel yrkesaktive med relevant arbeid før masterutdanningen	48
Vedlegg F: Andel som fikk bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo og Akershus (ev. HiO/HiAk)	49

Forord

Gjennom masterutdanningene skal Høgskolen i Oslo og Akershus tilby høyt kvalifisert arbeidskraft som skal bidra til å løse samfunnets oppgaver innen mange profesjoner. Klarer vi dette, er vi relevante for samfunnet, og samfunnsrelevans blir dermed et sentralt mål på våre utdanningers kvalitet. Sett fra en masterkandidats perspektiv er det viktig at utdanning fører til relevant jobb og at masterutdanning gir nye oppgaver og mer ansvar i arbeidslivet.

I den foreliggende rapporten blir masterprogrammene samfunnsrelevans undersøkt gjennom blant annet å sette søkelys på kandidatenes kompetanse etter endt utdanning og hvordan de finner sin plass i arbeidslivet med denne kompetansen. Temaene belyses fra kandidatens synsvinkel. Funnene som presenteres er basert på en spørreundersøkelse rettet til alle kandidater som har fullført en masterutdanning ved HiOA mellom 2011 og 2015.

Kandidatundersøkelsen 2016 kan for øvrig ses i sammenheng med Kandidatundersøkelsen 2014-

2015, der bachelorkandidatenes situasjon ble belyst. Til sammen gir altså disse to undersøkelsene et bredt bilde av hvordan våre tidligere studenter vurderer utdanning og lærested i retrospektiv, og hvordan innpassing i arbeidslivet vurderes her og nå. Funnene fra våre kandidatundersøkelser skal hver for seg og til sammen kunne gi kunnskap og innsikt til nytte for arbeidet med kvalitetsutvikling ved HiOA.

Rapporten er utarbeidet ved avdeling for studier, utdanningskvalitet og internasjonalisering. Bjørn Ervik har stått for innsamling av data. Analyser av det kvantitative datamaterialet og utarbeidelse av rapporten er gjort av Bjørn Ervik og Jon Strype. Wenche Larsen har stått for en engelskspråklig versjon av spørreskjema. Analyse av fritekstsvaret utført av Trine Sofie Mathiesen og Jon Strype. Trine Sofie Mathiesen, Ingvild Nordang og Merete Helle har bidratt med språkvask og korrektur. Camilla Sonstabo Thorkildsen har vært ansvarlig for publiseringsprosessen i samarbeid med Tonje Dahlbak, avdeling for samfunnskontakt og kommunikasjon.

Oslo, november 2016

Marianne Brattland
Studiedirektør

Sammendrag

OM UNDERSØKELSEN

- Med denne rapporten fullføres et treårig prosjekt med kandidatundersøkelser til alle gradsgivende studieprogrammer ved HiOA. Tilsvarende undersøkelser ble gjennomført for alle grunnutdanningene (bachelor- og 4-årig lærerutdanning) i løpet av 2014 og 2015.
- Årets undersøkelse omfatter masterprogrammene ved HiOA. Den har blitt sendt til alle kandidater som har blitt uteksaminert i perioden fra januar 2011 til august 2015.
- Det ble sendt ut 1 438 invitasjoner til å delta i undersøkelsen, og 936 besvarte det elektroniske spørreskjemaet. Det gir en respons på 65 prosent.
- Undersøkelsens representativitet er meget høy når det gjelder respondentenes kjønn og alder.

HVEM ER MASTERKANDIDATENE?

- 75 prosent av masterkandidatene er kvinner.
- Gjennomsnittlig alder ved fullført mastergrad var 36 år. Det er stor spredning rundt dette gjennomsnittet. Hele 10 prosent var 52 år eller eldre ved fullføringstidspunktet.
- 42 prosent oppgir at de hadde en relevant jobb før de begynte på masterstudiet.
- Halvparten av masterkandidatene tok også bachelorgraden ved HiOA. Om lag en fjerdedel tok bachelorgraden ved andre utdanningsinstitusjoner på Østlandet. Ni prosent av masterkandidatene i undersøkelsen har bachelorgrad fra utlandet.

INNPASS I ARBEIDSLIVET

- 74 prosent av kandidatene oppgir at de er i fast stilling på undersøkelsestidspunktet. Fokuserer vi kun på de som fikk mastergraden i 2014 og 2015, er andelen 68 prosent.
- Tre prosent av masterkandidatene er arbeidssøkende, den samme andelen som vi fant for kandidatene fra grunnutdanningene.
- De aller fleste (95 prosent) mener at masterutdanningen er relevant for arbeidsoppgavene de har.
- De yrkesaktive som hadde fått relevant jobb etter at de begynte på masterutdanningen, måtte vente i gjennomsnitt 138 dager på tilbud om relevant jobb. Dette er vesentlig lenger enn kandidatene fra grunnutdanningene måtte vente.
- Mange av masterkandidatene – forholdsmessig flere enn blant kandidatene fra grunnutdanningene – opplevde også møtet med arbeidsmarkedet som mer utfordrende enn de hadde forventet seg i studietida.

BRA FOR KARRIEREN?

- Av de yrkesaktive som ikke allerede var i relevant jobb da de begynte på masterutdanningen, svarte et stort flertall (87 prosent) at utdanningen har vært til nytte for å få innpass i arbeidslivet. 35 prosent mener at mastergraden var en forutsetning for å få jobben og 52 prosent mener den ga dem et fortrinn framfor søkere med bare bachelorgrad.
- Av dem som var i en relevant jobb allerede, mener om lag halvparten at mastergraden førte til at de hadde fått nye oppgaver eller mer ansvar i jobben.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

TILFREDSHET MED VALG AV UTDANNING OG LÆRESTED

- Fire av fem svarer at de sannsynligvis ville ha valgt samme utdanning på nytt. Bare ni prosent stilte seg tvilende til at de ville gjort samme utdanningsvalg på nytt. Et tema som går igjen hos mindretallet, er at masterutdanningen ikke ga dem fordeler i arbeidsmarkedet og/eller lønsmessig uttelling.
- Når det gjelder læringsutbyttet fra masterstudiet, er kandidatene generelt fornøyde. Tilfredsheten varierer likevel noe mellom ulike kompetanseområder. Mest fornøyde var de med hvor godt de lærte å tilegne seg ny kunnskap, altså læring på metanivå. Minst fornøyde var de med hvordan programmet lærte dem praktiske ferdigheter.
- I gjennomsnitt svarer masterkandidatene at de er godt fornøyde med hvordan utdanningen har for-

beredt dem for arbeidsoppgavene. Resultatet her er vesentlig bedre enn hva vi fant hos kandidatene fra grunnutdanningene.

- Vilje til å velge HiOA på nytt (hvis det hadde vært mulig å velge lærested om igjen), kan betraktes som et uttrykk for tilfredshet med studiekvaliteten ved høyskolen. I hovedtrekk svarer masterkandidatene positivt på dette spørsmålet. Resultatet kan tolkes som uttrykk for utbredt tilfredshet med studiekvaliteten.
- Masterkandidatene uttrykker større tilfredshet med lærestedet enn kandidatene fra grunnutdanningene gjorde i våre tidligere undersøkelser. Det er i hovedsak ved HF og LUI at masterkandidatene uttrykker klart mer tilfredshet med lærestedet enn hva kandidatene fra grunnutdanningene ved de samme fakultetene gjorde. Ved TKD finner vi derimot en tendens i motsatt retning.

FOTO: RONNY ØSTNES / HIOA

“

74 prosent av kandidatene oppgir at de er i fast stilling på undersøkelsestidspunktet.

**Rapporten
dekker resultater
for 23 ulike
utdanninger**

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen

2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

1. Om kandidatundersøkelsen

I henhold til systemet for kvalitetssikring av utdanningene ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) skal studieprogrammernes samfunnsrelevans undersøkes jevnlig. Det innebærer blant annet å kartlegge de ferdigutdannedes overgang fra studier til arbeidsliv, tiden det tar før kandidatene får sin første relevante jobb i henhold til kompetanse og kvalifikasjon, samt deres vurdering av læringsutbytte. Vi har bestrebet oss på å velge temaer og spørsmål slik at undersøkelsen bringer frem pålitelig styringsinformasjon som er relevant for alle styringsnivåer ved høgskolen.

Med denne rapporten fullfører vi et treårig prosjekt med kandidatundersøkelser til alle gradsgivende studieprogrammer ved HiOA. Prosjektet startet med de største grunnutdanningene (bachelor- og 4-årig lærerutdanning) i 2014 og fortsatte i 2015 med alle øvrige grunnutdanninger. I 2016 har vi så tatt for oss alle masterprogrammene. Undersøkelsen har blitt sendt ut til alle masterkandidater uteksaminert i perioden fra januar 2011 til august 2015.

Tallet for nye masterkandidater har økt hvert år i perioden, fra 243 i 2011 til 377 i 2015. Økningen har skjedd ved alle fakultetene, men den har vært størst ved Fakultet for samfunnsvitenskap (SAM)¹.

Antall mottakere av undersøkelsen er 1 438². Antallet som besvarte den er 936. Det gir en svarandel på 65 prosent, som må anses som bra for en slik undersøkelse. I vedlegg A gis en samlet oversikt over mottakere, svarende (respondenter) og svarprosent for institusjonen som helhet, per fakultet og for de enkelte studieprogrammene. I vedlegg B gis en tilsvarende oversikt over hvordan respondentene fordeler seg på de fem årskullene.

Datainnsamlingen ble gjennomført ved hjelp av et web-basert spørreskjema i perioden 7. – 26. juni 2016. I tillegg ble en del kandidater fra engelsk-språklige programmer, som ennå ikke hadde svart, kontaktet

på nytt 3. august og tilbudt å svare på et spørreskjema oversatt til engelsk³. Det kom inn 10 nye svar på denne engelske versjonen før undersøkelsen ble stengt 9. september.

I figurene i rapporten opplyses det i parentes om antall respondenter (*n*) som ligger til grunn for hvert enkelt resultat. Som en vil se er respondentene noe ujevnt fordelt på utdanningene, og noen steder er antallet lavt. Fem utdanninger har færre enn 20 respondenter. Generelt er det slik at resultater som baserer seg på få respondenter er mindre generaliserbare. Vi anbefaler som en tommelfingerregel at resultater som bygger på færre en 10 respondenter, tolkes med særlig forsiktighet. Der vi i teksten har kommentert resultater som baserer seg på få respondenter, har vi prøvd å gjøre oppmerksom på det. Vi oppfordrer likevel leseren til å observere *n* i figurene for de resultatene som man er opptatt av.

1.1 MASTERPROGRAMMENE

Før en kan sette opp en oversikt over HiOAs masterutdanninger er det nødvendig å gjøre noen valg, og det har vi gjort her. Ved to tilfeller i perioden som dekkes (2011-2015) har en gammel programplan blitt faset ut til fordel for en ny plan. I begge tilfellene har vi valgt å betrakte dem som samme program og vi bruker navnet i den nye programplanen. (Således behandles programmet Rehabilitering og habilitering som en videreføring av det tidligere programmet Rehabilitering – barn og eldre, og programmet Skolerettet utdan-

¹ Masterkandidatenes andel av det samlede kandidatallet har likevel bare økt beskjedent (fra 9,5 prosent i 2011 til 11 prosent i 2015) etter som kandidatallene fra grunnutdanningene også har økt betydelig i perioden.

² Tallet inkluderer ikke seks kandidater som ble uteksaminert fra et avsluttet studieprogram under Senter for profesjonsstudier (SPS).

³ Takk til Wenche Larsen for oversettelse av spørreskjema til engelsk.

ningsvitenskap behandles som en videreføring av det tidligere Grunnskoleidaktikk.)

I perioden som dekkes, har det også skjedd to ganger at etablerte programmer har fått endret status til studieretninger under nye programmer. På fakultet SAM har de opprinnelige masterprogrammene International Social Welfare and Health Policy, Familiebehandling, Sosialt arbeid og Barnevern blitt til studieretninger under det nye programmet Sosialfag som ble etablert i 2012. Vi har valgt å behandle de to førstnevnte studieretningene som om de fortsatt var studieprogrammer, mens de to studieretningene Sosialt arbeid og Barnevern behandles samlet som om de var ett program. Det er kun praktiske årsaker til dette.

På fakultet for teknologi, kunst og design (TKD) har det opprinnelige programmet Formgiving, kunst og håndverk fått endret status og navn til studieretningen Fagdidaktikk: kunst og design under det nye studieprogrammet Estetiske fag. Også dette nye programmet ble etablert i 2012, med de første kandidatene uteksaminert i 2014. I dette tilfellet har vi valgt å holde oss til den nye strukturen slik at svarene fra kandidatene som gikk på det gamle programmet Formgiving, kunst og håndverk har blitt slått sammen med svarene fra kandidatene fra det nye programmet (jf. vedlegg B).

Ordnet på denne måten omfatter undersøkelsen 25 masterutdanninger. Imidlertid fikk to programmer for få respondenter til at vi har kunnet ta med resultatene i rapporten. I vedlegg A og vedlegg B fremgår det hvilke programmer det dreier seg om. I rapporten her viser vi dermed resultater for 23 utdanninger.

⁴ Anestesisykepleie, Barnesykepleie, Intensivsykepleie, Ergoterapi og Jordmorfag.

⁵ Journalistikk.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at oversikten ikke er ajour. To av programmene har blitt avvirket underveis i perioden. Dette gjelder International Education and Development ved fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier (LUI) (siste kandidat uteksaminert i 2013) og Digital Library Learning ved fakultet SAM (siste kandidat uteksaminert i 2014). Samtidig har det blitt etablert seks nye masterprogrammer som ennå ikke hadde uteksaminert kandidater innen 31. august 2015. Fem av de nye programmene er ved fakultet for helsefag (HF)⁴ og ett er ved fakultet SAM⁵.

Mange av masterutdanninger tilbyr deltidsprogresjon (enkelte tilbyr bare deltidsprogresjon). Som oftest innebærer program med deltidsprogresjon at studenten forventes å gjennomføre over fire år istedenfor to. Det er særlig programmene på fakultetene HF og SAM som har deltidsprogresjon. I vårt materiale finner vi at 35 prosent har tatt mastergraden på deltid. Grunnen til at HiOA tilbyr deltidsprogrammer er at en ønsker å legge til rette for å kunne kombinere studiene med (en viss grad av) yrkesaktivitet. Som vi skal se i neste avsnitt, har mange respondenter opplyst at de hadde en relevant jobb allerede før de begynte på masterstudiet, og det er særlig innen denne gruppen vi finner dem som har tatt studiet på deltid. Blant respondentene som opplyser at de hadde relevant jobb før masterstudiet, finner vi at 68 prosent var deltidsstudenter, mens bare 16 prosent var deltidsstudenter blant respondentene som ikke hadde relevant jobb på forhånd.

Noen masterprogrammer er *erfaringsbaserte*. For å få opptak på slike programmer kreves det minst 2 års relevant yrkeserfaring i tillegg til bachelorgraden. De erfaringsbaserte masterprogrammene ved HiOA er Rehabilitering og habilitering, Psykisk helsearbeid, Styling og ledelse, Bibliotek - styling og ledelse, International Social Welfare and Health Policy og Familiebehandling.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen

2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

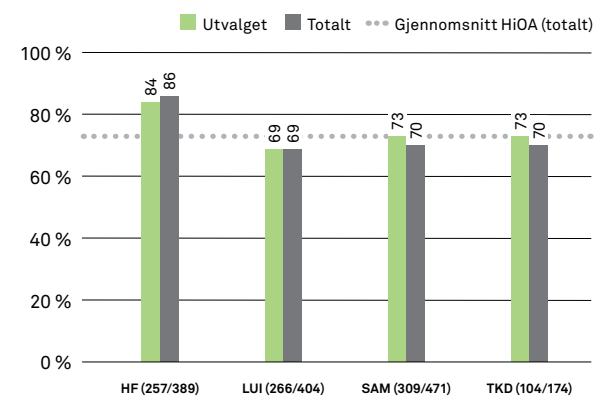
1.2 MASTERKANDIDATENE - KJØNN OG ALDER

Flest kvinner

Det er generelt stor overvekt av kvinner blant studentene ved HiOA, og dette gjelder også på masternivå. Blant kandidatene som svarte på undersøkelsen (utvalget) er kvinneandelen 75 prosent, mens den er 74 prosent blant alle kandidatene som gikk ut fra HiOA i perioden. Som vi ser i figur 1.21, er kvinneandelen i utvalget representativ, også når vi studerer de fire fakultetene hver for seg.

Ved alle fakultetene er det stort flertall av kvinner blant masterkandidatene, men HF peker seg likevel ut med en større kvinneandel enn de andre fakultetene.

Figur 1.21: Andel kvinner

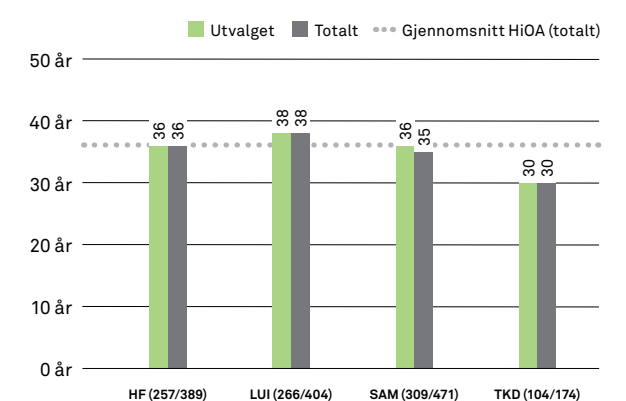
Voksne masterkandidater

Materialet har også god representativitet med hensyn til alder. Blant alle de 1 438 masterkandidatene som ble uteksaminert i perioden januar 2011 til august 2015, var gjennomsnittsalderen ved tidspunkt for fullføring 36 år. Samme gjennomsnittsalder ved fullføring finner vi blant de 936 respondentene⁶. Spredningen rundt gjennomsnittet er for øvrig ganske stor. 10 prosent av respondentene var 52 år eller eldre ved tidspunkt for fullføring. Som figur 1.22

viser varierer gjennomsnittsalder ved fullføring noe mellom fakultetene. Ved LUI er alderen høyest (38 år), ved HF og SAM er den nesten like høy (36 år), mens den er noe lavere ved TKD (30 år).

En viktig forklaring på masterstudentenes relativt høye gjennomsnittsalder, er at mange programmer rekrutterer studenter som har vært i yrkeslivet en stund (se vedlegg E). Som nevnt ovenfor, er flere av masterprogrammene erfaringsbaserte. Hele 42 prosent av kandidatene i materialet opplyser at de hadde en relevant jobb allerede før de begynte på masterstudiet. På denne bakgrunn er det ikke overraskende at gjennomsnittsalderen ved fullført masterprogram er vesentlig høyere enn for bachelorprogrammene. De som hadde hatt relevant arbeid før de begynte på masterutdanningen var i gjennomsnitt 41 år ved fullføringstidspunkt, mens de som ikke hadde hatt relevant jobb i gjennomsnitt var 31 år. Aldersforskjellen mellom de to gruppene er altså 10 år.

Figur 1.22: Alder ved oppnådd mastergrad

⁶ Til sammenlikning var gjennomsnittsalder ved fullføring på grunnutdanningene omkring 28 år.

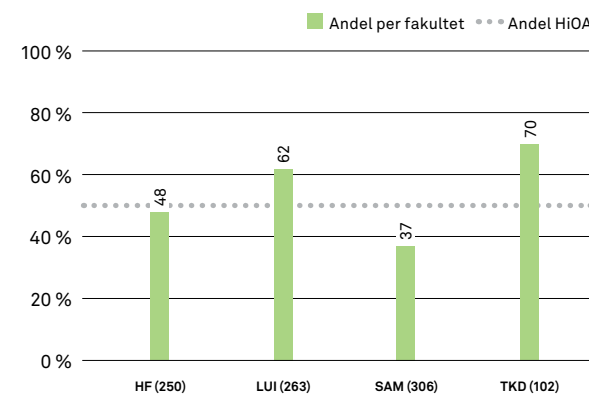
1.3 HVOR TOK DE BACHELORGRADEN?

På spørsmål om hvor de tok bachelorgraden sin, svarer bare halvparten at de tok den ved HiOA (figur 1.31). Bryter vi dette ned på de enkelte fakultetene, ser vi betydelige variasjoner. Blant masterkandidatene fra fakultet SAM har 37 prosent bachelorgraden fra HiOA, mens andelen er hele 70 prosent ved TKD.

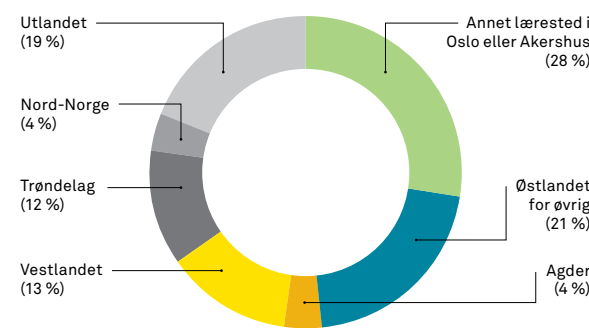
I Figur 1.32 retter vi søkelyset mot kandidatene som har tatt sin bachelorgrad eksternt. Vi ser at nær halvparten i denne gruppen fikk graden fra andre institusjoner i østlandsområdet, og institusjoner i Oslo og Akershus utgjør majoriteten av disse. Det er særlig blant kandidatene fra HF vi finner mange som har sin grunntutanning fra nærområdet, men det gjelder også i stor grad kandidatene fra LUI og SAM.

I et internasjonalsiseringsperspektiv er det også interessant å merke seg at nesten hver femte (19 prosent) av de som har bachelorgraden fra ekstern institusjon, har den med seg fra utlandet. Blant TKD-kandidatene er det særlig mange med utenlandsk bachelor (31 prosent av de som ikke har HiOA-bachelor). Den tilsvarende andelen ved de andre fakultetene er henholdsvis 24 prosent (SAM), 15 prosent (LUI) og 12 prosent (HF).

Figur 1.31: Andel med bachelorgrad fra HiOA

Figur 1.32: Hvor har de bachelorgraden fra hvis de ikke har den fra HiOA? (lærestedets geografiske tilhørighet)

1.4 HVILKEN SEKTOR ARBEIDER DE INNENFOR?

Vi har undersøkt hvor i arbeidslivet vi finner masterkandidater som er uteksaminert fra HiOA. I det følgende fokuserer vi først og fremst på sektortilhørighet, men kaster også noen blikk på bransjetilknytning.

Figur 1.4 viser sektortilhørighet for kandidater fra HiOA sett under ett, og deretter fakultetsvis. Som figuren viser, er hovedbildet at offentlig sektor sysselsetter om lag tre av fire masterkandidater, mens om lag en av fem kandidater arbeider i privat sektor. Bare to prosent finner vi i ulike ideelle organisasjoner i frivillig sektor.

Forskjellene mellom fakultetene er betydelige. Fra fakultet HF uteksamineres det en stor andel kandidater som arbeider i statlig sektor. Omtrent en tredjedel av disse oppgir at de arbeider innenfor høyere utdanning.

Hvis vi ser på kandidatene fra LUI, finner vi at de fleste arbeider i kommunal og fylkeskommunal sektor. Går vi nærmere og ser på hvilke bransjer disse arbeider i, viser det seg at det nesten utelukkende er skole og barnehage, og ikke for eksempel forvaltning.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen

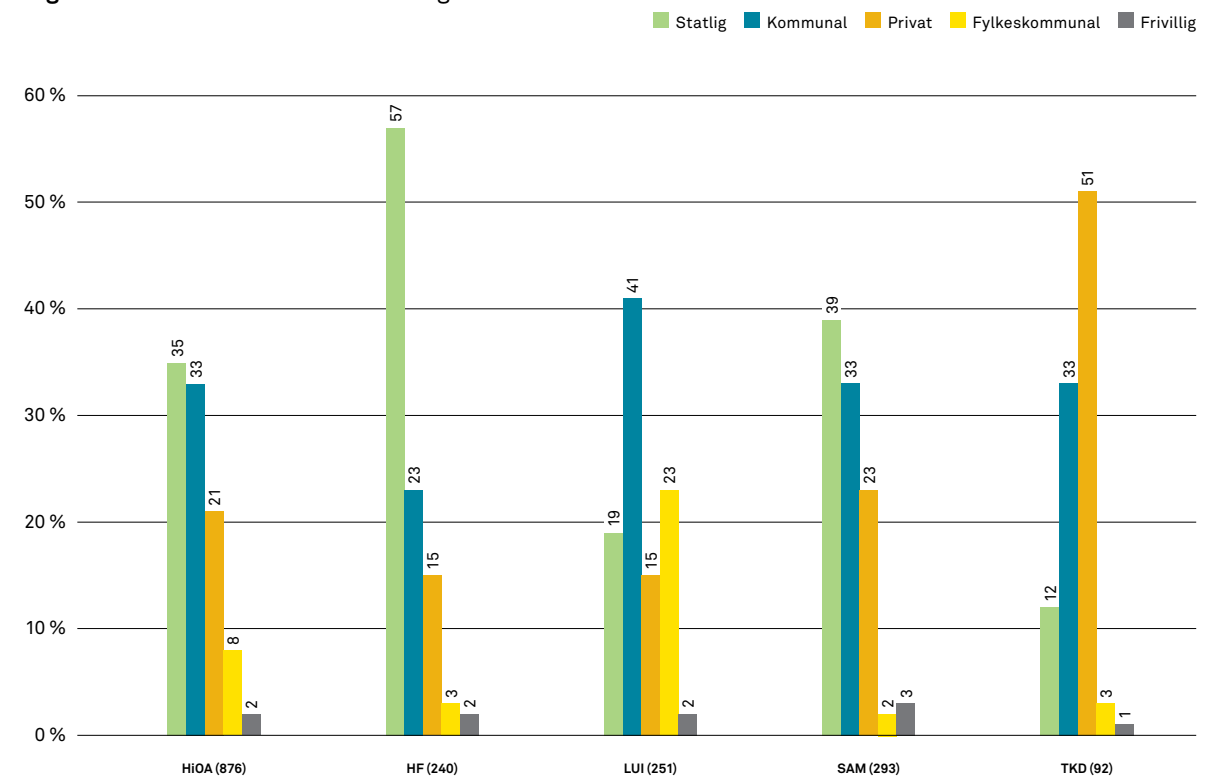
- Innpass i arbeidslivet
- Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
- Tilfredshet med utdanningsvalg
- Tilfredshet med læringsbytte og lærested

gen. Blant kandidatene fra LUI som er i statlig sektor finner vi at om lag halvparten arbeider innen høyere utdanning.

Fra fakultet SAM finner vi en stor andel kandidater (39 prosent) som arbeider i statlig sektor. De fleste av disse finner vi fordelt mellom høyere utdanningsinstitusjoner og offentlig forvaltning, og dessuten innen helse og omsorg.

Fra TKD finner vi særlig mange som arbeider i privat sektor. Mange av disse arbeider i konsulentbransjen og byggebransjen. Kommunal sektor er også godt representert blant TKD-kandidatene. TKD-kandidater som arbeider i kommuner, arbeider nesten utelukkende innen utdanning.

Figur 1.4: Kandidatenes sektortilhørighet

95 prosent mener at masterutdanningen er relevant for arbeidsoppgavene de har.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
- 2. Innpass i arbeidslivet**
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

2. Innpass i arbeidslivet

I dette kapitlet ser vi på kandidatenes overgang fra studier til arbeid. Vi spør blant annet om i hvilken grad de har fått seg fast eller midlertidig arbeid, om de har nytte av masterutdanningen i sine stillinger og om deres møte med arbeidsmarkedet svarte til forventningene.

2.1 HOVEDBESKJEFTIGELSE

Det er ønskelig at kandidatene opplever at utdanningen er etterspurt i arbeidslivet slik at de kommer inn i faste stillinger, eventuelt at de blir selvstendig næringsdrivende. Det er ikke ønskelig at de går uten arbeid lenge etter at de er ferdige med utdanningen. I undersøkelsens spørsmål om hva som er kandidatenes hovedbeskjeftigelse har vi stilt opp seks svaralternativer: Fast stilling, midlertidig stilling med varighet 6 måneder eller mer, midlertidig stilling med varighet mindre enn 6 måneder, selvstendig næringsdrivende, arbeidssøkende og til sist, alternativet «annet»⁷.

På spørsmål om hva som er kandidatenes hovedbeskjeftigelse, svarer et stort flertall at de er i fast stilling (figur 2.1). En relativt stor andel svarer også at de er i en midlertidig stilling med varighet på minimum et halvt år. Bare tre prosent svarer at de er arbeidssøkende. Dette er den samme andelen som vi fant i kandidatundersøkelsen for grunnutdanningene, og det synes å samsvare med det generelle nivået på arbeidsledighet i Norge i dag⁸. Kandidatene som svarte i våre tidligere gjennomførte undersøkelser for grunnutdanningene, hadde imidlertid noe kortere gjennomsnittlig fartstid enn i undersøkelsen her, som inkluderer årskullene helt tilbake til 2011. For å få et riktigere sammenligningsgrunnlag har vi i figur 2.1 lagt inn egne stolper (for institusjonen og hvert av fakultetene, men ikke for de enkelte programmene) som viser hovedbeskjeftigelse blant bare de kandidatene som ble uteksaminert de siste to årene (2014 og 2015). Stolpen for institusjonsnivå viser at andelen med fast ansettelse er litt lavere

og andelen med midlertidig ansettelse er litt høyere blant kandidatene som ikke har vært i berøring med arbeidsmarkedet like lenge. Vi ser også at andelen arbeidssøkende er svakt høyere innenfor denne gruppen. Alt i alt er forskjellene beskjedne og i tråd med en rimelig forventning.

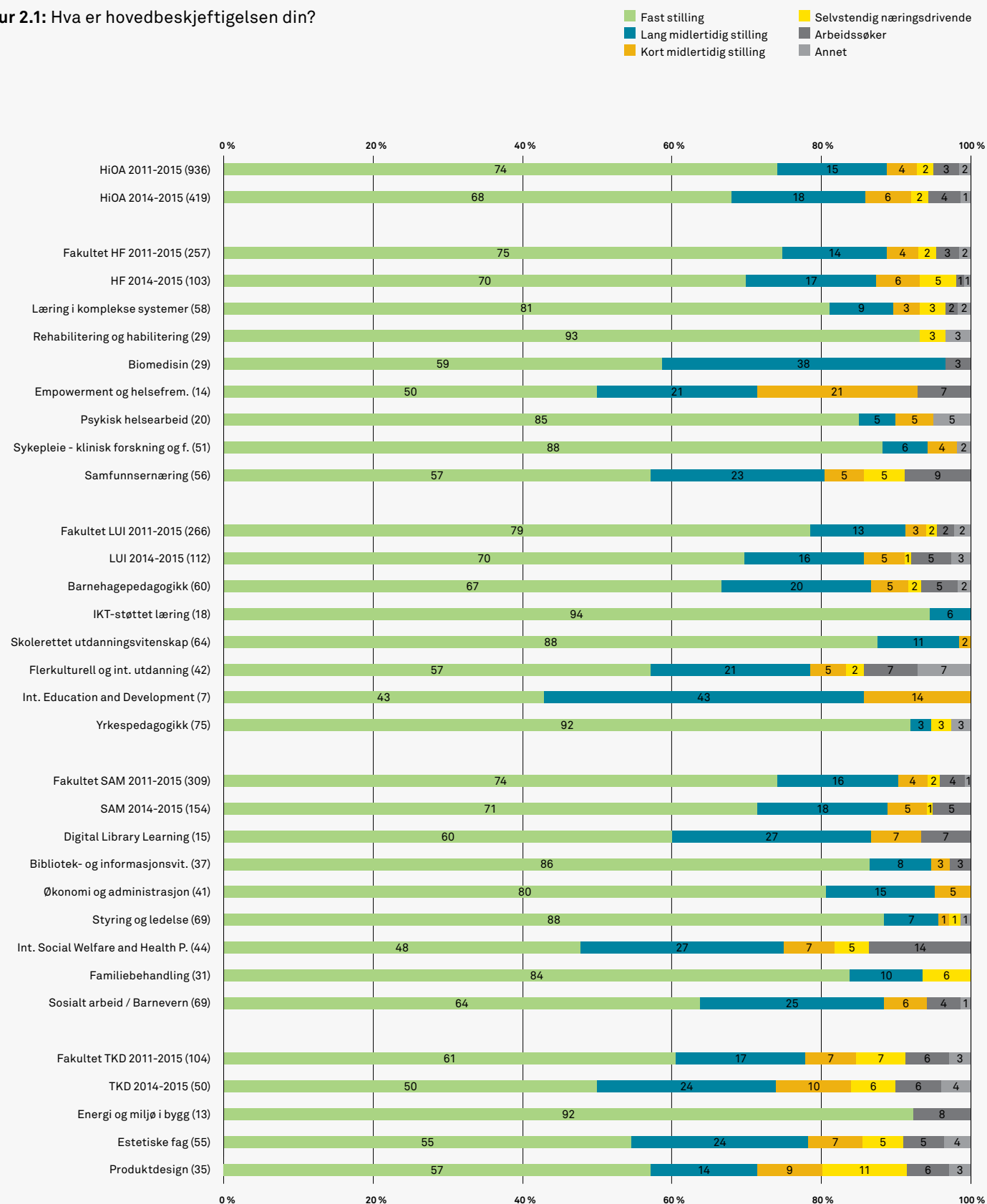
For tre av fakultetene (HF, LUI og SAM) er resultatene samsvarende med resultatet for institusjonen som helhet. For fakultet TKD er resultatet imidlertid litt svakere. De yrkesaktive fra TKD har i noe mindre grad kommet i faste stillinger, og vi ser her en litt høyere andel av arbeidssøkende (6 prosent) og ansatte i korte midlertidige stillinger (7 prosent). Som et positivt trekk kan det pekes på at andelen selvstendig næringsdrivende blant kandidatene fra TKD også er høyere enn gjennomsnittet.

Studerer vi de enkelte programmene finner vi tegn til noe høyere ledighet blant kandidatene fra de to programmene Empowerment og helsefremmende arbeid og Samfunnsnærings, begge ved fakultet HF. Det samme gjelder for programmet Flerkulturell og internasjonal utdanning ved fakultet LUI, de to programmene Digital Library Learning og International Social Welfare and Health Policy ved fakultet SAM og programmet Energi og miljø i bygg ved fakultet TKD. Sistnevnte program har imidlertid få svarende, og dessuten utmerker det seg med en høy andel kandidater i fast stilling. Også for programmet Empowerment

⁷ I tilknytning til annet-kategorien fikk respondentene mulighet til å utype svaret med fritekst. På bakgrunn av fritekstsvarene har vi omkodet 14 av disse respondentenes hovedbeskjeftigelse. Eksempelvis har to respondenter oppgitt at de er ph.d.-studenter, og disse er omkodet til midlertidig stilling med lang varighet (6 mnd. eller mer).

⁸ Den registrerte arbeidsledigheten hos NAV svinger for tiden omkring 3 prosent mens, AKU-målingene til SSB viser like under 5 prosent.

Figur 2.1: Hva er hovedbeskjeftigelsen din?

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

og helsefremmende arbeid må resultatet tolkes med forsiktighet på grunn av få svarende.

2.2 ER MASTERUTDANNINGEN RELEVANT FOR ARBEIDSOPPGAVENE?

For å vurdere utdanningenes relevans for arbeidslivet er det ikke nok bare å spørre om kandidatene har kommet seg ut i arbeid; vi ønsker også å vite om de har nytte av utdanningen i arbeidet. I kandidatundersøkelsen for grunnutdanningene spurte vi kandidatene om de arbeider med «det de er utdannet til?». Spørsmålet ble brukt som filter slik at de som svarte benektende, ikke ble stilt en del av de senere spørsmålene i spørreskjemaet. Formulering som ble brukt i undersøkelsen til grunnutdanningene fungerer imidlertid dårlig i en undersøkelse av masterprogrammene, ettersom masterutdanningen (ofte) ikke innebærer at man kvalifiserer seg for et annet arbeidsmarked eller for andre yrker enn man ble kvalifisert for gjennom grunnutdanningen. Vi har i stedet valgt å stille dette spørsmålet: «Hvor relevant er masterutdanningen for oppgavene du utfører i stillingen din?» Fire svaralternativer ble gitt: «ikke relevant», «delvis relevant», «relevant» og «svært relevant». Alternativet «ikke relevant» betyr rimeligvis at disse kandidatene ikke får brukt masterutdanningen i arbeidet sitt. Kandidatene som har svart dette, har derfor blitt rutet utenom enkelte av de senere spørsmålene i spørreskjemaet (blant annet «Hvor lang tid tok det fra du fullførte masterutdanningen til du fikk relevant arbeid?» og «Alt i alt, hvor godt synes du utdanningen har forberedt deg for oppgavene du utfører i din nåværende jobb?»).

Figur 2.2 viser hvor stor andel av de yrkesaktive som svarte at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene. For HiOA som helhet svarte 46 av i alt 877 yrkesaktive, tilsvarende 5 prosent, dette. Blant fakultetene finner vi noe variasjon. Den klart laveste andelen har LUI med kun 1 prosent – et resultat som må karakteriseres som svært positivt.

Blant LUIs programmer er det bare ett program (Flerkulturell og internasjonal utdanning) hvor det registreres et litt svakere resultat enn gjennomsnitt for HiOA, men forskjellen er marginal.

Ved fakultet SAM svarte i alt seks prosent at de ikke får nytte av masterutdanningen i arbeidet, marginalt høyere enn snittet for HiOA. Her skiller kandidatene fra International Social Welfare and Health Policy seg ut med en høyre andel som mener at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene (16 prosent).

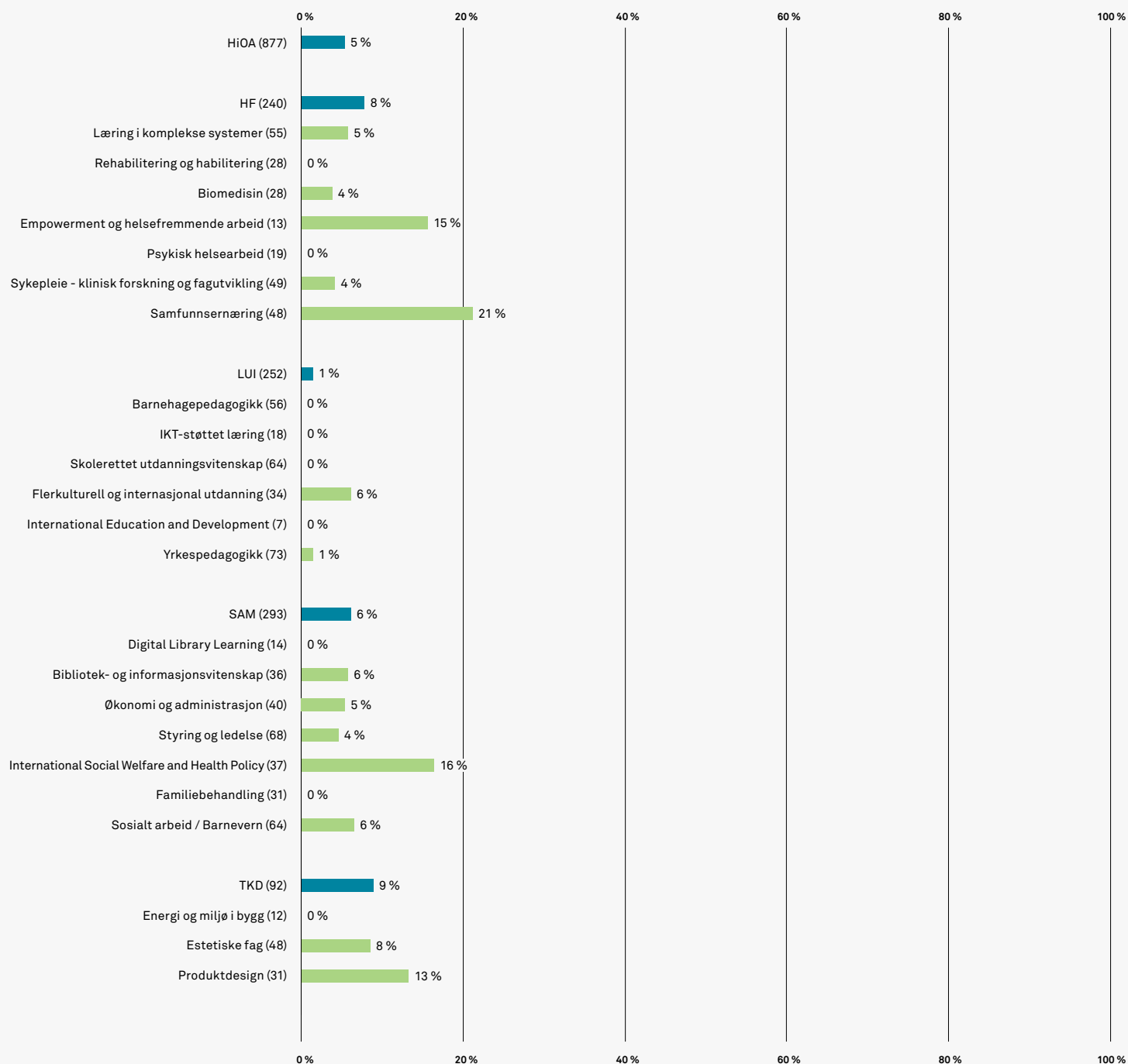
Ved fakultet HF er andelen åtte prosent, altså noe over gjennomsnittet for HiOA. Det er de to programmene Samfunnsnærings og Empowerment og helsefremmende arbeid som trekker gjennomsnittet kraftig opp. Hele 10 av 48 yrkesaktive kandidater fra Samfunnsnærings (21 prosent) har opplyst at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene de har. Blant kandidatene fra Empowerment og helsefremmende arbeid har 2 av 13 (15 prosent) svart dette.

Ved fakultet TKD finner vi at åtte av 92 yrkesaktive kandidater (ni prosent) ikke får brukt masterutdanningen. Fire av dem er fra Produktdesign (13 prosent) og fire er fra Estetiske studier (åtte prosent).

2.3 HVORFOR HAR NOEN ARBEID HVOR DE IKKE FÅR NYTTE AV MASTERUTDANNINGEN?

Det er nærliggende å tenke at de som ikke har nytte av masterutdanningen, ikke har lyktes med å komme inn på det arbeidsmarkedet de har ønsket og som de er utdannet for. Men det kan også tenkes at de rett og slett har funnet andre yrker som de trives bedre med. Vi har derfor stilt dem dette oppfølgingsspørsmålet: «Hva er den viktigste grunnen til at du har en jobb der masterutdanning ikke har betydning?» Av i alt 46 respondenter som opplyste at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene de har, svarte 28 (61 prosent) at de har søkt uten hell etter jobber som

Figur 2.2: Andel av de yrkesaktive som svarer at masterutdanningen ikke er relevant for oppgavene de utfører i stillingen

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
- 2. Innpass i arbeidslivet**
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

krever masterutdanning. Et vanskelig arbeidsmarked er dermed hovedforklaringen på at en liten andel av de masterutdannede ikke har arbeidsoppgaver som svarer til utdanningen. Samtidig er det også noen som oppgir andre grunner: Ni respondenter (20 prosent) svarte at de har funnet «en annen jobb som passer dem like godt eller bedre», mens like mange oppga «Annen grunn» som forklaring.

Samfunnsnærings fremstår som det programmet hvor risikoen er størst for å havne i en jobb hvor de ikke får brukt utdanningen. Av de 10 respondentene fra Samfunnsnærings som har ikke-relevant arbeid, svarte sju at de har søkt uten hell etter jobb hvor de kan få brukt utdanningen. På hvert av programmene Sosialt arbeid / Barnevern, Estetiske fag og Produkt-design er det fire respondenter som oppgir at de ikke får brukt utdanningen i arbeidet sitt og tre som forklarer det med at de har søkt etter mer relevant arbeid uten hell. Blant disse kandidatene er altså et vanskelig arbeidsmarked en vesentlig del av forklaringen på at de ikke har nytte av masterutdanningen i forbindelse med arbeidsoppgavene de gjør.

Blant respondentene fra International Social Welfare and Health Policy med ikke-relevant arbeid oppgir imidlertid tre av seks at de har funnet en annen jobb som passer dem like godt, mens to oppgir at de har søkt uten hell.

2.4 HVOR LENGE MÅTTE DE VENTE PÅ TILBUD OM RELEVANT JOBB?

De yrkesaktive som bekreftet at masterutdanningen var relevant (inkludert delvis relevant) for deres nåværende arbeidsoppgaver, fikk spørsmål om hvor lang tid det hadde tatt fra de fullførte utdanningen til de mottok jobbtilbudet. Her fikk de anledning til å krysse av på en skala der svaralternativene var: «Hadde en relevant jobb allerede før jeg ble masterstudent», «Jeg fikk tilbud om relevant jobb mens jeg ennå studerte»,

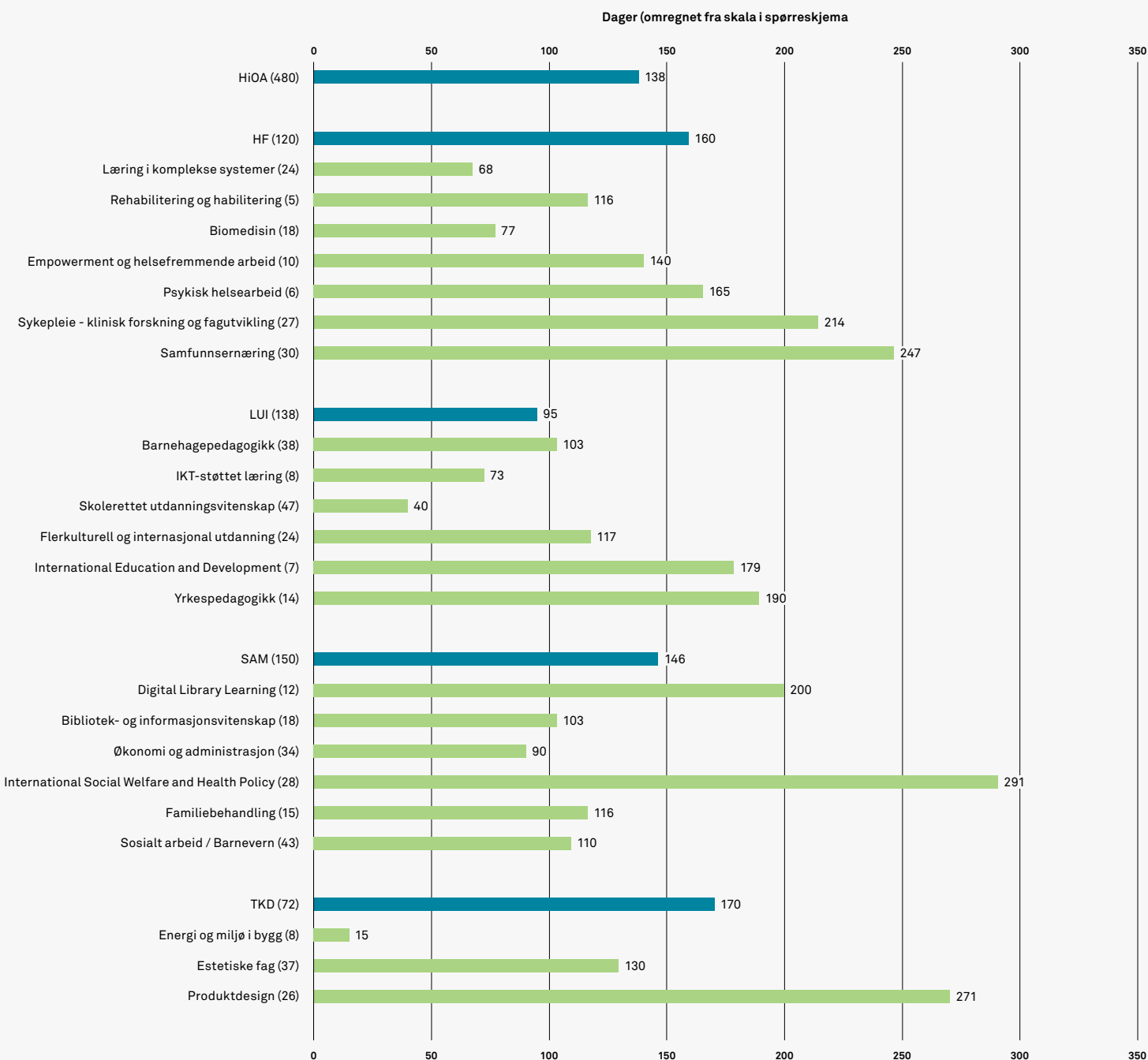
«Mindre enn en måned etter fullført utdanning, «1-2 måneder», «3-4 måneder», «5-6 måneder», «7-12 måneder», «13-18 måneder», «19-24 måneder», «Mer enn to år» og «Husker ikke».

I beregningen av ventetid har vi holdt første og siste svaralternativ utenfor og omkodet de øvrige til antall dager. Omkodingen er gjort slik: De som mottok relevant jobbtilbud mens de ennå studerte har fått antall dager satt lik 0, de som mottok relevant jobbtilbud mindre enn 1 måned etter at de fullførte utdanningen har fått antall dager satt lik 15, de som mottok relevant jobbtilbud 1-2 måneder etter fullført utdanning har fått antall dager satt lik 45, osv.

Basert på omkodingen viser svarene at det tok i gjennomsnitt 138 dager, det vil si ca. 4,5 måneder fra de fikk mastergraden til de mottok første tilbud om relevant jobb (figur 2.4). Umiddelbart fremstår dette som temmelig lang ventetid. Det er mer enn tre ganger så lenge som kandidatene fra grunnutdanningene måtte vente. Et par forbehold mot å foreta en slik direkte sammenligning bør likevel nevnes. Til forskjell fra de grunnutdannede kan de masterutdannede ikke velge å gå videre med nye studier som alternativ til arbeidslivet (Lånekassen gir som kjent ikke støtte til videre utdanning etter mastergrad). I kandidatundersøkelsen for grunnutdanningene så vi at 14 prosent av kandidatene hadde valgt å gå videre med utdanning. Det er ikke usannsynlig at den målte ventetiden for de grunnutdannede ville vært noe lengre dersom de ikke hadde hatt dette alternativet til arbeidslivet. Det kan også innvendes at kandidatene fra de største grunnutdanningene ved HiOA går ut i de aller mest etterspurte yrkesgruppene i Norge (som lærere og helse- og omsorgsarbeidere), slik at grunnutdanningene derfor kanskje ikke er en rettferdig målestokk.

Likevel – forskjellen i målt ventetid er såpass stor at det tyder på at grupper av masterutdannede ikke er så etterspurte på arbeidsmarkedet som en kunne ønske.

Figur 2.4: Hvor lang tid tok det fra du fullførte utdanningen til du fikk tilbud om relevant jobb?*

* De som har svart at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene, har ikke fått dette spørsmålet.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

Nedenfor ser vi nærmere på hvilke grupper det kan dreie seg om.

Kandidatene fra fakultetet LUI skiller seg ut med noe kortere ventetid enn kandidatene fra de tre andre fakultetene. Kandidatene fra LUI måtte vente i snitt i 95 dager. Lengst gjennomsnittlig ventetid finner vi for kandidatene fra TKD med 170 dager. Også i undersøkelsen for grunnutdanningene fant vi at det var kandidatene fra LUI som kom raskest ut i relevant jobb.

I alt er det seks programmer hvor beregnet ventetid er kortere enn 100 dager. Aller kortest ventetid – kun 15 dager – beregnes for kandidatene fra Energi og miljø i bygg (NB, få respondenter). Deretter kommer kandidatene fra Skolerettet utdanningsvitenskap, som i snitt har ventet i 40 dager på tilbud om relevant jobb. Videre følger kandidatene fra Læring i komplekse systemer (68 dager), IKT-støttet læring (73 dager), Biomedisin (77 dager) og Økonomi og administrasjon (90 dager).

I den motsatte enden av skalaen finner vi fem programmer med beregnet gjennomsnittlig ventetid på 200 dager eller mer. Disse er Digital Library Learning (200 dager)⁹, Sykepleie - klinisk forskning og fagutvikling (214 dager), Samfunnsnærings (247 dager), Produktdesign (271 dager) og International Social Welfare and Health Policy (291 dager).

Når vi ser disse resultatene i sammenheng med det vi har funnet i tidligere avsnitt, tegner det seg et bilde av at kandidatene fra de tre programmene Samfunnsnærings, Produktdesign og International Social Welfare and Health Policy møter betydelige vanskeligheter med å få innpass i arbeidslivet. I avsnitt 2.1 så vi at kandidatene fra International Social Welfare and Health Policy og Samfunnsnærings har høy risiko for arbeidsledighet. I avsnitt 2.2 fant vi at blant de yrkesaktive fra disse programmene er det uvanlig mange som opplyser at de ikke har nytte av utdanningen i arbeidet sitt. Som vi skal se, utdypes dette bildet

av funn i fritekstsvar som diskuteres senere i rapporten (avsnitt 4.2).

2.5 HAR FORVENTNINGENE TIL ARBEIDSMARKEDET BLITT INNFRIDD?

Valg av utdanning påvirkes av mange faktorer. Ikke minst er personlige forutsetninger og interesser sentrale, men valg av utdanningstype bør selvsagt også bestemmes av hvilke jobbmuligheter som følger av en utdanning. Da er det viktig at de som velger utdanning har noenlunde riktige forventninger om hva slags jobbmarked de vil møte etter å ha fullført en bestemt utdanning. Dette har vi undersøkt ved å be masterkandidatene vurdere deres erfaring med jobbmarkedet opp mot forventningene de hadde som studenter. Spørsmålet er formulert slik: «Sammenliknet med hva du forventet deg da du var student, hvor lett eller vanskelig har det vært å få en jobb du er utdannet for?» Følgende svaralternativer ble gitt:

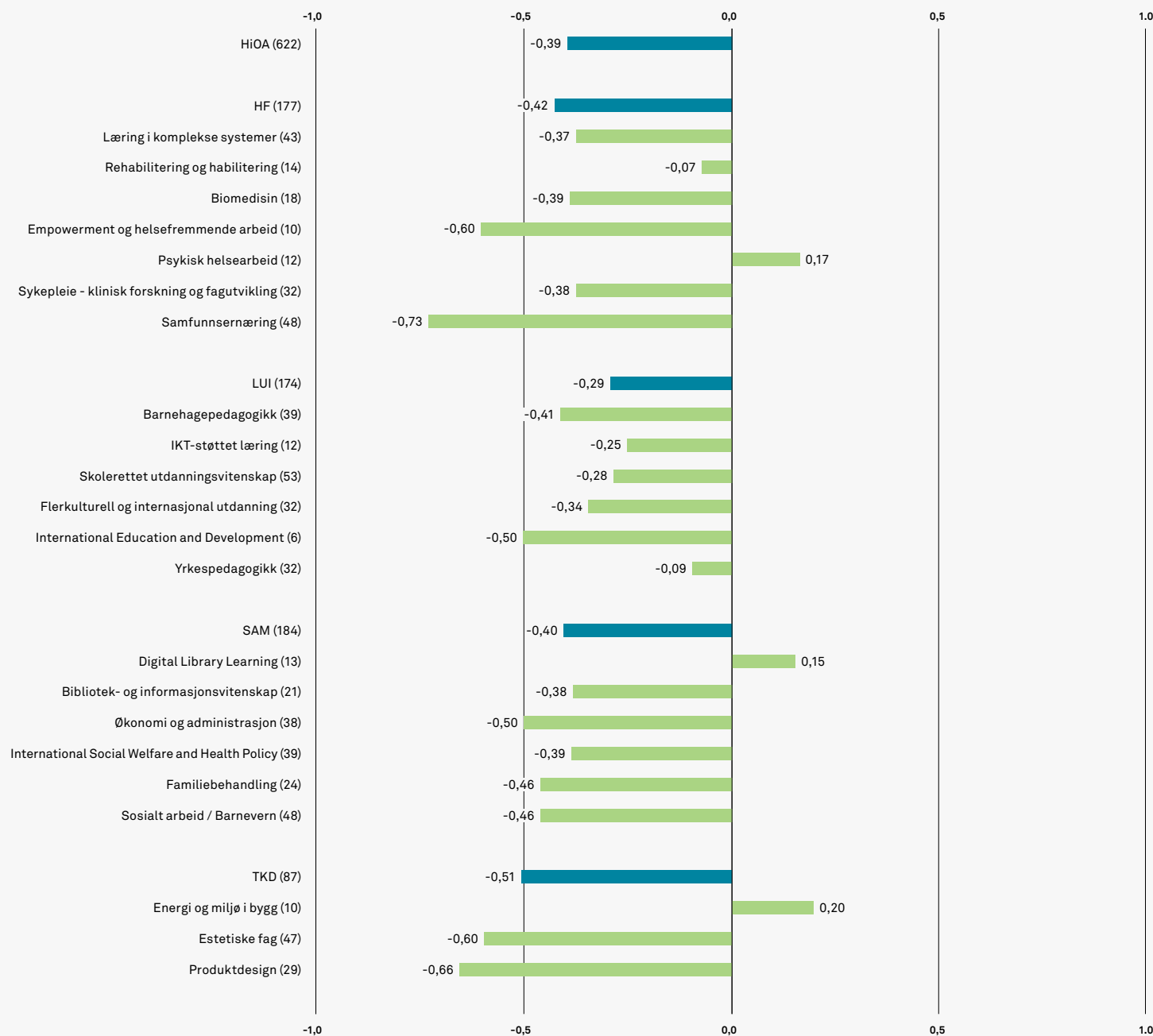
1. Det har vært færre relevante stillinger å søke på / mer konkurranse om stillingene enn jeg forventet.
2. Det har vært omtrent så mange relevante stillinger / så mye konkurranse om stillingene som jeg forventet.
3. Det har vært flere relevante stillinger å søke på / mindre konkurranse om stillingene enn jeg forventet.
4. Jeg hadde ingen klare forventninger på forhånd.
5. Vet ikke

I datamaterialet ser det ut til at forbausende mange kandidater ikke har reflektert særlig mye over jobbutsiktene mens de ennå var masterstudenter. 18 prosent har således svart at de ikke hadde noen klare forventninger om arbeidsmarkedet mens 10 prosent har svart

⁹ Som nevnt innledningsvis, er dette programmet senere avsluttet. Resultatet må for øvrig tolkes med forsiktighet på grunn av få respondenter.

Figur 2.5: Sammenliknet med hva du forventet deg da du var student, hvor lett eller vanskelig har det vært å få en jobb du er utdannet for?

-1 = «Det har vært færre relevante stillinger å søke på / mer konkurranse om stillingene, enn jeg forventet»
 0 = «Det har vært omtrent så mange relevante stillinger / så mye konkurranse om stillingene som jeg forventet»
 1 = «Det har vært flere relevante stillinger å søke på / mindre konkurranse om stillingene, enn jeg forventet»

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
- 2. Innpass i arbeidslivet**
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

«vet ikke» – til sammen 28 prosent. Blant kandidatene fra LUI er det flest av dem som enten ikke hadde noen oppfatning eller svarte «vet ikke» (34 prosent). Den laveste andelen finner vi blant kandidatene fra TKD (16 prosent).

I den videre analysen har vi holdt svaralternativene 4 og 5 utenfor og kodet alternativ 1 med verdien -1, alternativ 2 har fått verdien 0, og alternativ 3 har fått verdien +1. Etter denne kodingen finner vi at gjennomsnittsverdien for alle masterkandidatene er -0,39 (figur 2.5). Dette er noe svakere enn for grunnutdanningene, hvor vi fant en skår på -0,26. Isolert sett behøver ikke det å bety at kandidatene fra masterprogrammene møter et vanskeligere arbeidsmarked enn kandidatene fra grunnutdanningene. Sett i sammenheng med den betydelige forskjellen i ventetid på relevant jobbtillbud som vi fant i forrige avsnitt, så er nok dette likevel en riktig konklusjon.

Tendensen til noe skuffede forventninger til arbeidsmarkedet gjør seg gjeldende ved alle fire fakultetene. Den er mest tydelig for TKD og noe svakere for LUI. Også i undersøkelsen for grunnutdanningene kom LUI best ut blant fakultetene på dette spørsmålet.

Av de 22 programmene som vises, har bare tre fått et resultat som er i den positive enden av skalaen. Disse er Energi og miljø i bygg med skår på 0,20, Psykisk helsearbeid med skår på 0,17 og Digital Library Learning med skår på 0,15. For kandidatene fra Psykisk helsearbeid og Digital Library Learning¹⁰ kan resultatet virke litt overraskende på bakgrunn av at disse tross alt måtte vente temmelig lenge på relevant jobbtillbud. De har trolig hatt nøkterne forventninger.

For kandidatene fra programmene Rehabilitering og habilitering (-0,07) og Yrkespedagogikk (-0,09) er forventningsskåren så nær midtpunktet på skalaen at vi kan si at deres forventninger til arbeidsmarkedet har vært svært realistiske. Ved de øvrige 17 programmene undervurderte kandidatene i større eller mindre grad utfordringene som ventet dem på arbeidsmarkedet. Når resultatet er så lavt som -0,50, kan vi slå fast at minst halvdel av de svarende som har hatt en formening på forhånd, har overvurdert arbeidsmarkedet. En tommelfingerregel kan være at der en finner resultater på dette lave nivået, bør utdanningen vurdere tiltak for å sikre at studentene så vel som fremtidige søkere til utdanningen, blir bedre informert om det arbeidsmarkedet utdanningen retter seg mot. I materialet vårt finner vi at dette gjelder seks av programmene.

På bakgrunn av at mange kandidater fra Samfunnsnærings og Produktdesign åpenbart sliter med å få innpass på arbeidsmarkedet, er det ikke overraskende at nettopp disse programmene også har fått de svakestegjennomsnittsskårene, henholdsvis -0,73 og -0,66. Utbredt skuffelse over arbeidsmarkedet forekommer også blant kandidatene fra Empowerment og helsefremmende arbeid og Estetiske fag (begge -0,60), samt International Education and Development¹¹ og Økonomi og administrasjon (begge -0,50).

¹⁰ Som nevnt innledningsvis har dette programmet blitt avviklet.

¹¹ Som nevnt innledningsvis har dette programmet blitt avviklet.

Flertallet mener at masterutdanningen har hjulpet dem videre i karrieren.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen

2. Innpass i arbeidslivet

3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?

4. Tilfredshet med utdanningsvalg

5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?

Masterprogrammene ved HiOA er påbygningsprogrammer, og de som tar masterutdanning skal i utgangspunktet være kvalifisert for yrkeslivet gjennom grunnutdanningen (3-årig bachelor- eller 4-årig lærerutdanning). Som nevnt hadde også en stor andel av kandidatene relevante stillinger allerede før de begynte på masterutdanningen. På denne bakgrunn bør relevansen til masterprogrammene ikke bare vurderes ut fra om kandidatene får innpass i arbeidslivet. Det er ønskelig i tillegg å vurdere i hvilken grad de lykkes med å få innpass i stillinger de ikke ellers var kvalifisert for, eller (dersom de hadde relevant jobb fra før) om de har fått mer ansvar og nye oppgaver som følge av masterutdanningen. Her skal vi ta for oss disse spørsmålene.

3.1 HAR DE YRKESAKTIVE KANDIDATENE FÅTT EN JOBB DE ELLERS IKKE VAR KVALIFISERT FOR?

Av de yrkesaktive kandidatene med stillinger hvor de (helt eller delvis) har nytte av masterutdanningen, har 42 prosent opplyst at de hadde en relevant jobb allerede før de begynte på masterprogrammet. De øvrige 58 prosentene har dermed fått relevant jobb etter at de fullførte utdanningen. Vi har spurt disse om masterutdanning var en forutsetning for at de fikk jobben. Her kunne respondentene velge mellom disse tre svaralternativene: «Ja, masterutdanning var en forutsetning», «Masterutdanning gjorde meg bedre kvalifisert enn søkere med kun bachelorutdanning» og «Nei, masterutdanning var uten betydning».

I alt 524 kandidater har besvart dette spørsmålet. Litt over halvparten, 52 prosent, sier at masterutdanningen gjorde dem bedre kvalifisert enn søkere med kun bachelorutdanning (figur 3.1). Disse har hatt karrieremessig utbytte av masterutdanningen selv om de ikke har fått innpass i en annen type stillinger enn kandidater med bare grunnutdanning. Når dette forekommer innenfor sektorer og bransjer hvor behovet for arbeidskraft er mettet, kan vi anta at et

økende innslag av masterutdannede arbeidssøkere kan skape en selvforsterkende virkning som fører til at flere tar masterutdanning enn det kanskje er behov for fra et samfunnsøkonomisk ståsted. På den andre siden kan en også anta at en stigende andel masterutdannede fører til samfunnsmessige gevinster i form av mer kompetente arbeidstagere og bedre kvalitet på tjenestene.

Videre er det 35 prosent som opplyser at masterutdanning var en forutsetning for å få jobben. Disse har dermed fått innpass i en type jobber som de grunnutdannede ikke har tilgang til.

De gjenværende 14 prosent svarer at masterutdanningen var uten betydning for at de fikk jobben. Siden alle som fikk spørsmålet allerede hadde opplyst at utdanningen er (i det minste delvis) relevant for arbeidsoppgavene, må vi anta at kandidatene i denne gruppen har opplevd at arbeidsgiveren deres ikke egentlig vektlegger masterutdanningen.

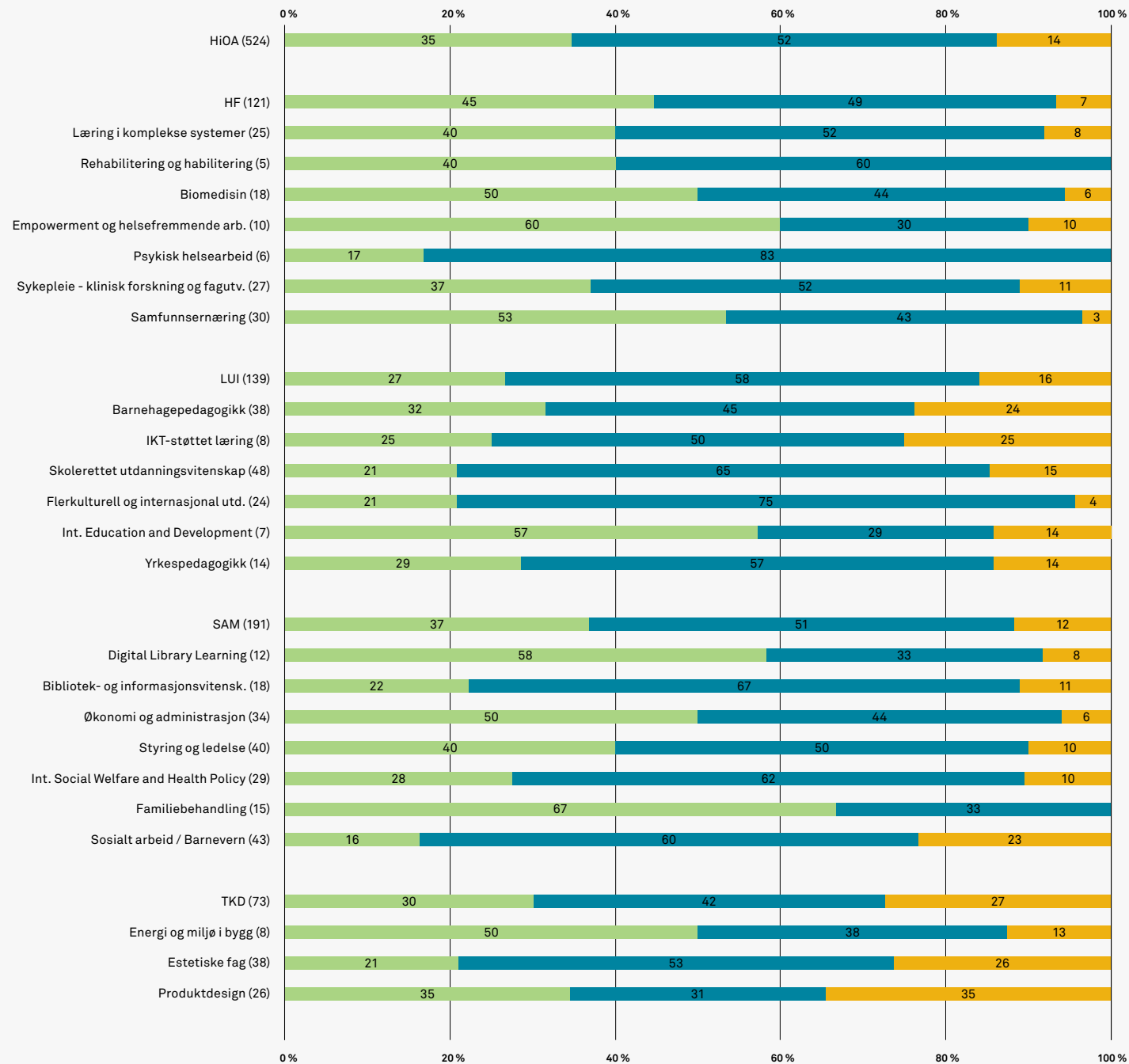
Det er kandidatene fra HF som har fått best karrieremessig uttelling etter denne variabelen. De har i størst grad kommet inn i stillinger de ikke ville vært kvalifisert for uten masterutdanningen, og i minst grad opplevd at utdanningen ikke ble verdsatt i forbindelse med ansettelsen. Kandidatene fra TKD ser ut til å ha hatt minst karrieremessig uttelling. Her har så mye som 27 prosent opplevd at masterutdanningen ikke hadde betydning for tilsetningen.

For de enkelte programmene er det kandidatene fra Familiebehandling som har fått best uttelling, fulgt av kandidatene fra Empowerment og helsefremmende arbeid og Digital Library Learning. Den svakest karrieremessige uttellingen, er det kandidatene fra Produktdesign som har hatt. Hele 35 prosent av disse svarer at masterutdanningen var uten betydning. Også blant kandidatene fra Barnehagepedagogikk, IKT-støttet læring, Sosialt arbeid / Barnevern og

■ Har masterutdanningen vært karrierefremmende?

Figur 3.1: Var utdanning på masternivå en forutsetning for at du fikk jobben du har nå?

■ Ja, masterutdanningen var en forutsetning.
 ■ Masterutdanningen gjorde meg bedre kvalifisert enn søkere med kun bachelorutdanning.
 ■ Nei, masterutdanningen var uten betydning.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen

2. Innpass i arbeidslivet

3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?

4. Tilfredshet med utdanningsvalg

5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

Estetiske fag er det relativt mange som opplever at masterutdanningen ikke er blitt vektlagt ved ansettelse.

3.2 HAR DE SOM ALLEREDE HADDE RELEVANT JOBB, FÅTT NYE OPPGAVER / MER ANSVAR?

Kandidatene som opplyste at de hadde relevant jobb allerede før de begynte på masterutdanningen, har fått spørsmål om de har fått nye arbeidsoppgaver eller mer ansvar som følge av mastergraden. Det ble gitt kun to svaralternativer – ja og nei. I alt har 310 respondenter svart. De er imidlertid ganske ujevnt fordelt mellom fakulteter og programmer. For enkelte programmer er resultatet usikkert fordi det baserer seg på svært få svarende. På hele fakultet TKD er det kun 11 respondenter.

For HiOA som helhet finner vi at respondentene har delt seg i to like store grupper på dette spørsmålet, det vil si at den ene halvparten svarte bekreftende og den andre har svart benektende. Igjen finner vi det beste resultatet ved fakultet HF der ja-andelen er på 59 prosent. For de tre andre fakultetene ligger andelen «ja» på 45-47 prosent (figur 3.2).

Ved de fleste programmene ser vi en overvekt av «ja»-svar. Andelen ligger ofte i intervallet 55-63 prosent.

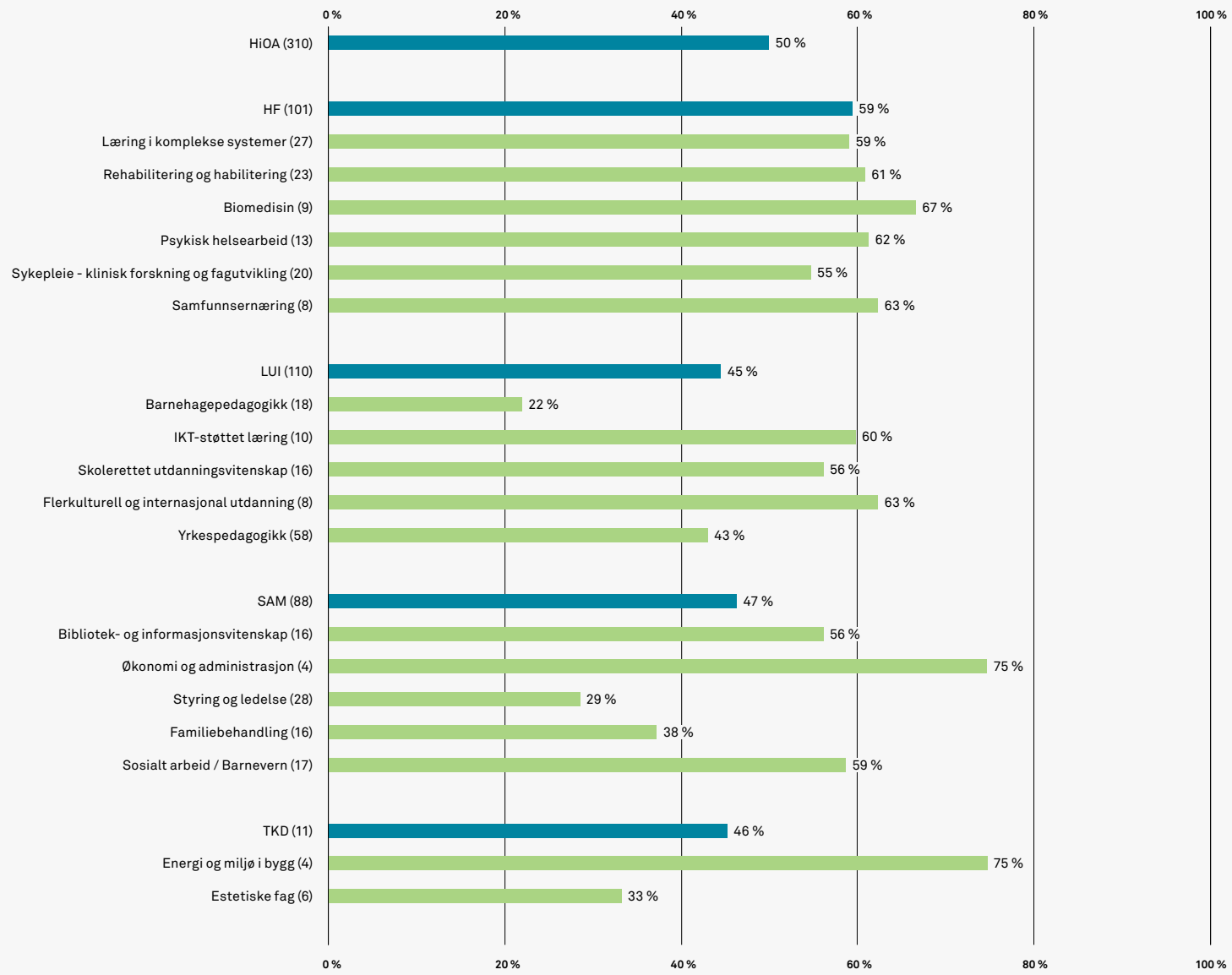
Ved to programmer (Økonomi og administrasjon og Energi og miljø i bygg) er ja-andelen hele 75 prosent, men med bare fire svarende på disse to programmene er målingen veldig usikker. Ved Biomedisin finner vi også en litt høyere ja-andel. Her har seks av ni respondenter svart at de har fått nye arbeidsoppgaver eller mer ansvar.

Den laveste ja-andelen finner vi for Barnehagepedagogikk. Her har bare fire av 18 svart bekreftende. Lav ja-andel finner vi også for programmene Estetiske fag og Styring og ledelse. Førstnevnte program har imidlertid få svarende så resultatet er usikkert. For Styring og ledelse kan det pekes på at siden dette er et program som retter seg mot arbeidstgere som allerede er i lederstillinger, er det kanskje ikke grunn til å forvente at oppgaver og ansvar skulle endre seg vesentlig etter fullført masterutdanning. Følgelig vurderer vi ikke resultatet som svakt, selv om det stikker seg ut i figur 3.2. Resultatet for fakultet SAM bør for øvrig også sees i lys av denne betraktningen, ettersom programmet Styring og ledelse veier tungt i SAMs masterportefølje.

For programmene Familiebehandling og Yrkespedagogikk er andelen som har fått endring i arbeidsoppgaver eller ansvar noe lavere enn gjennomsnittet for HiOA.

■ Har masterutdanningen vært karrierefremmende?

Figur 3.2: Har du fått nye arbeidsoppgaver eller mer ansvar som følge av at du fikk mastergraden?* Prosent Ja

* Gjelder de som hadde relevant jobb allerede før de begynte på masterutdanningen.

85 prosent er fornøyde eller svært fornøyde med ansvar og arbeidsoppgaver.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
- 4. Tilfredshet med utdanningsvalg**
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

4. Tilfredshet med utdanningsvalg

Undersøkelsen inneholder to spørsmål som belyser kandidatenes generelle tilfredshet med valg av utdanningstype. Det første spørsmålet gjelder tilfredshet med ansvar og oppgaver i nåværende jobb. Dette spørsmålet er ikke stilt til de som allerede har svart at utdanningen ikke er relevant for oppgavene de utfører i nåværende jobb (jf. avsnitt 2.2.). Det andre spørsmålet er gått til alle kandidatene og gjelder om de ville valgt samme type utdanning igjen, dersom de kunne velge på nytt. Dette er fulgt opp med et åpent spørsmål der respondenter som ser det som mindre sannsynlig at de ville valgt samme type utdanning om igjen, har blitt bedt om å utdype dette nærmere i fritekst.

4.1 TILFREDSHET MED ANSVAR OG OPPGAVER

Dersom kandidatene har svart at masterutdanningen har relevans for arbeidsoppgavene (delvis relevant, relevant eller svært relevant) har de også fått spørsmål om hvor fornøyd de er med ansvar og oppgaver i sin nåværende jobb. Svarkategoriene er 1=Ikke fornøyd, 2=Delvis fornøyd, 3=Fornøyd og 4=Svært fornøyd. I det følgende kommenterer vi resultatene som vises i figur 4.1, og i tillegg beskriver vi også prosenttall der det kan bidra til å utfylle bildet.

Hovedinntrykket er at masterkandidater flest er tilfredse med ansvar og arbeidsoppgaver. Gjennomsnittsskåren for kandidatene er 3,3 hvis vi ser på HiOA under ett. Ser vi på fordelingen bak gjennomsnittet finner vi at 85 prosent uttrykker at de er fornøyde eller svært fornøyde med ansvar og arbeidsoppgaver. Dette er to prosentpoeng høyere enn i undersøkelsen av kandidater fra bachelorutdanningene. Sammenlignet med bachelor kandidatene er det også en statistisk signifikant¹² større andel av masterkandidatene som rapporterer at de er svært fornøyd (hvv. 42,7 prosent og 48,3 prosent). Det er bare to prosent av masterkandidatene fra HiOA som oppgir at de ikke er fornøyde med ansvar og arbeidsoppgaver.

Alle fakultetene har samme gjennomsnittsskår som HiOA sett under ett, og med et par unntak er det også beskjedne variasjoner mellom studieprogrammene. Ved fakultet HF svarer 81 prosent av kandidatene at de er fornøyd eller svært fornøyd. Programmets gjennomsnittsverdier varierer fra 3,1 til 3,4. Samfunnsnæringsring er et av programmene som skårer høyest på HF (3,4). Med andre ord, kandidater fra Samfunnsnæringsring som har nytte av utdanningen i arbeidet har også en høy grad av tilfredshet med ansvar og oppgaver. Det er imidlertid grunn til å ha i minnet at en relativt stor andel (21 prosent) av kandidatene fra dette programmet ikke har relevant arbeid etter studiene.

Ved fakultet LUI er fakultetets gjennomsnittsskår stort sett representativ for de enkelte programmene skårer. Programmet International Education and Development har riktignok en noe lavere skår, men gjennomsnittet baserer seg på bare sju respondenter, så verdien må vurderes med forsiktighet. Svarfordelingen for programmet viser ingen tydelig sentral tendens, ettersom de sju svarene fordeler seg jevnt mellom «delvis fornøyd», «fornøyd» og «svært fornøyd».

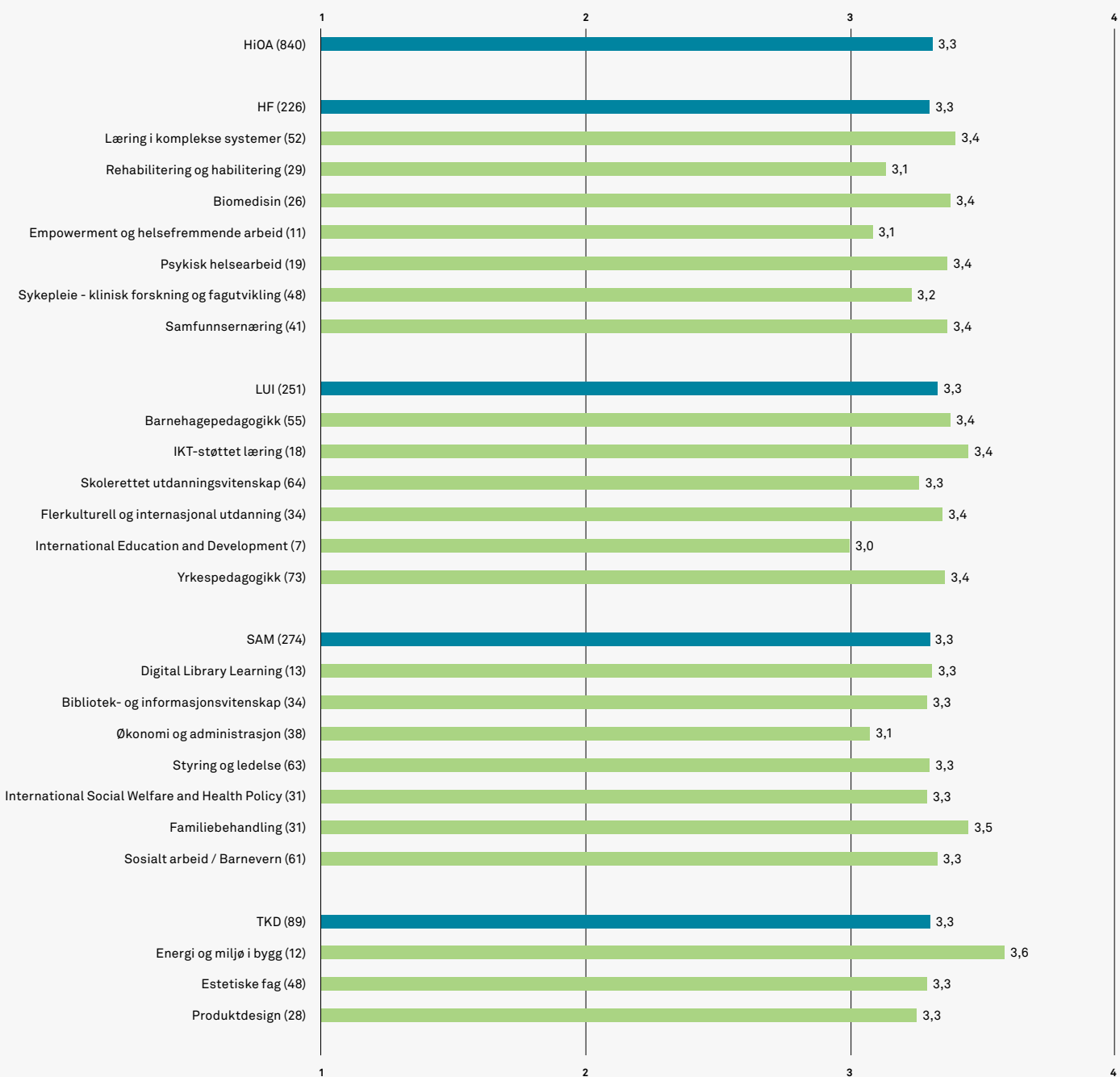
Heller ikke ved fakultet SAM er det store avvik mellom programmene skårer og gjennomsnittet for fakultetet. Familiebehandling skårer litt høyere (3,5), mens Økonomi og administrasjon skårer litt lavere (3,1) enn fakultetssnittet.

Ved fakultet TKD stikker programmet Energi og miljø i bygg seg frem med den høyeste tilfredsheten med arbeidsoppgaver som måles i undersøkelsen, hele 3,6. Av i alt 12 respondenter oppga fem at de var fornøyd med ansvar og oppgaver og sju at de var svært fornøyd.

¹² p<0,01

Figur 4.1: Hvor fornøyd er du med ansvar og oppgaver i din nåværende jobb?*

1 = Ikke fornøyd 2 = Delvis fornøyd 3 = Fornøyd 4 = Svært fornøyd

* Spørsmålet er ikke stilt til de som har svart at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
- 4. Tilfredshet med utdanningsvalg**
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

4.2 VILLE DE VALGT SAMME TYPE UTDANNING OM IGJEN?

Dette spørsmålet belyser masterkandidatenes tilfredshet med valg av utdanningstype. Spørsmålet har tidligere også blitt stilt i kandidatundersøkelsen 2014-2015 (bachelorkandidater) og inngår også i SPS' panelundersøkelse StudData. Spørsmålet er formulert slik: *Tenk deg at det hadde vært mulig å gjøre om igjen det valget du foretok da du begynte på studiet. Hvor sannsynlig er det at du da ville valgt samme type utdanning?* Svarskalaen er fem-delt, fra 1 (svært lite sannsynlig) til 5 (svært sannsynlig). Vi vil nå kommentere gjennomsnittsskårer fra figur 4.2, noen prosentall samt fritekstsvar.

Sett under ett kan vi slå fast at masterkandidatene fra HiOA beskriver en høy grad av tilfredshet med utdanningsvalget sitt. Gjennomsnittsskåren for HiOA er 4,2. Blant bachelorkandidatene var tilsvarende verdi 4,0. Hele fire av fem svarer at det er sannsynlig eller svært sannsynlig at de ville ha valgt samme utdanning på nytt. Fokuserer vi utelukkende på de som er aller mest tilfredse, altså de som svarer svært sannsynlig, utgjør de 48 prosent av alle som har svart i undersøkelsen.

Et mindretall av respondentene (80 respondenter, eller 9 prosent) svarer imidlertid at det er lite eller svært lite sannsynlig at de ville valgt samme type utdanning dersom de kunne valgt på nytt. 64 av disse har begrunnet svaret i fritekst. Det hyppigst forekommende temaet blant disse var at masterutdanningen ikke ga dem noen fordel i arbeidsmarkedet, verken i forhold til karrieremuligheter eller lønn (38 nevnte slike forhold i fritekst). I jobbsøking ble ikke den ervervede kompetansen verdsatt som relevant for de utlyste stillingene, og enkelte hevdet også at masterutdanningen rett og slett var en hemsko ved jobbsøking, enten fordi utdanningen ikke var kjent eller anerkjent, fordi arbeidsgiveren heller foretrakk søkere med videreutdanning, eller fordi mastergraden gjorde at de ble vurdert som overkvalifisert til stillingene de søkte. Det ble også

nevnt at masterutdanningen ga for lite lønsmessig uttelling. Noen trakk også fram at de ikke ville valgt utdanningen på nytt fordi de var misfornøyd med faglig innhold eller fokus, samt med organisatoriske forhold rundt studiene.

I det følgende vil vi se nærmere på resultatene for de enkelte fakulteter og studieprogrammer.

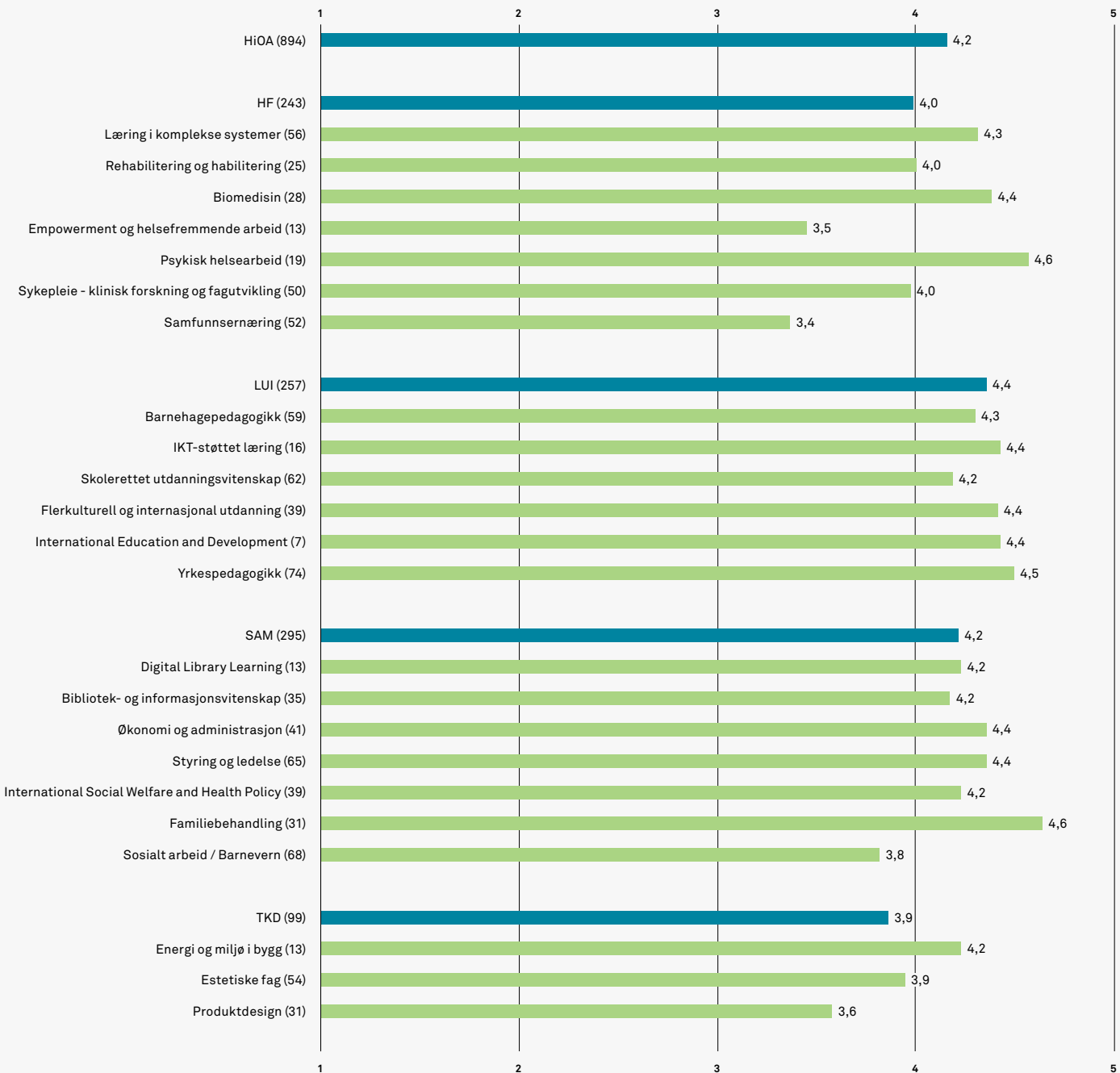
Ved fakultet HF er gjennomsnittsskåren 4,0. Det er imidlertid betydelige variasjoner mellom de ulike programmene ved fakultetet. Tilfredsheten med utdanningsvalget måles høyest blant kandidatene fra Psykisk helsearbeid, med en gjennomsnittsskår på 4,6. Her svarer samtlige 19 respondenter at det er sannsynlig eller svært sannsynlig at de ville valgt samme utdanning på nytt. Programmene Læring i komplekse systemer og Biomedisin får også gode resultater, henholdsvis 4,3 og 4,4.

Kandidatene fra Samfunnsnærings og Empowerment og helsefremmende arbeid viser seg derimot å være mindre tilfredse med utdanningsvalget, med gjennomsnittsskårer på henholdsvis 3,4 og 3,5. Hele 16 av kandidatene fra Samfunnsnærings peker (i fritekstsvar) på dårlige jobbutsikter som forklaring på hvorfor de trolig ikke ville valgt samme type utdanning på nytt. Vanlige tilbakemeldinger fra disse er at det er «svært vanskelig å få jobb», at utdanningen i «svært liten grad har vært relevant for arbeidslivet», at jobbmarkedet er «elendig», det «finnes ikke jobber der ute», etc. Fra utdanningen Empowerment og helsefremmende arbeid er det langt færre kandidater i alt, og bare fire har begrunnet i fritekstsvar hvorfor de ikke ville valgt samme type utdanning på nytt. Disse svarene er ikke like entydige, men i hvert fall to kan knyttes til vanskeligheter med å få relevant jobb.

Det beste resultatet blant fakultetene er det LUI som får, med 4,4. Tilfredsheten med utdanningsvalget er gjennomgående høy ved alle LUIs programmer. Ingen

Figur 4.2: Tenk deg at det hadde vært mulig å gjøre om igjen det valget du foretok da du begynte på studiet. Hvor sannsynlig er det at du da ville valgt samme type utdanning?

1 = Svært lite sannsynlig 2 = Lite sannsynlig 3 = Usikker 4 = Sannsynlig 5 = Svært sannsynlig

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
- 4. Tilfredshet med utdanningsvalg**
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

får svakere resultat enn 4,2. Aller best resultat får Yrkespedagogikk med 4,5. Hvis vi kikker på svarfordelingen bak denne høye gjennomsnittsskåren, ser vi at nesten 91 prosent av kandidatene fra dette programmet mener at det er sannsynlig eller svært sannsynlig at de ville valgt samme type utdanning på nytt.

Ved fakultet SAM finner vi stor grad av tilfredshet med utdanningsvalget innenfor de fleste av masterprogrammene. Aller mest tilfredse er kandidatene fra Familiebehandling (4,6). Ved siden av Psykisk helsearbeid (HF), er dette den masterutdanningen hvor kandidatene skårer høyest på tilfredshet med utdanningsvalget. Om lag tre av fire kandidater fra dette programmet ser det som svært sannsynlig at de ville valgt samme type utdanning på nytt. Kandidatene fra Sosialt arbeid / Barnevern ser derimot ut til å være noe

mindre sikre på sitt utdanningsvalg (3,8). Selv om et flertall (70 prosent) er tilfredse med utdanningsvalget, er det også en ikke ubetydelig andel (26 prosent) som uttrykker at de sannsynligvis ikke ville valgt denne type utdanning på nytt.

Gjennomsnittsskåren for fakultet TKD er 3,9. Her ser vi nokså stor variasjon mellom programmene. Energi og miljø i bygg skårer høyt (4,2). Setter vi svarfordelingen fra dette programmet under lupen, finner vi at hele 11 av 13 svarer at det er sannsynlig eller svært sannsynlig at de ville valgt studiet på nytt. Programmet med lavest skår ved TKD er Produktdesign (3,6). Fem respondenter fra Produktdesign har utdypet i fritekst hvorfor de sannsynligvis ikke ville valgt samme utdanning igjen, og fire av dem peker på problemer med å få relevant jobb etter utdanningen.

**Godt forberedt
for arbeids-
oppgavene.**

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

5. Tilfredshet med læringsutbytte og lærested

I dette kapitlet undersøker vi kandidatenes tilfredshet med HiOA som lærested. Først ser vi på tilfredshet med læringsutbytte og deretter ser vi på opplevelse av å være godt forberedt på relevante arbeidsoppgaver.

5.1 LÆRINGSUTBYTTE

Vi har spurt om tilfredshet med læringsutbyttet ved hjelp av sju indikatorer (se figur 5.1). Hovedspørsmålets formulering er: *Hvor fornøyd er du med hvordan studieprogrammet dekket disse områdene?* Områdene, eller indikatorene, er: *teoretisk kunnskap på mitt fagområde, metodiske ferdigheter på mitt fagområde, praktiske ferdigheter på mitt fagområde, evne til å analysere komplekse problemstillinger, evne til å tilegne meg ny kunnskap, evne til å arbeide kreativt og innovativt og evne til å formidle min kunnskap til andre.* Svorskalaen går fra 1 (ikke fornøyd) til 5 (svært fornøyd).

Indikatorene kan analyseres hver for seg, eller man kan se dem som fasetter av et mer generelt mål på det generelle læringsutbyttet kandidatene synes at de sitter igjen med etter sine masterstudier ved HiOA. Et slikt overordnet mål kan gi et nyttig fugleperspektiv på opplevd læringsutbytte på institusjons-, fakultets- og programnivå. Vi har konstruert en totalindeks for læringsutbytte ved å lage en gjennomsnittskår av den enkelte respondents svar på de sju indikatorspørsmålene. Alle som har gyldige svar på minst fem av indikatorspørsmålene, har på den måten fått en indeksverdi. For at indeksen på en meningsfylt måte skal representere et mål på læringsutbytte, kreves det en høy grad av konsistens på individnivå mellom svarene på de opprinnelige spørsmålene. For vår læringsutbytteindeks var den indre konsistensen meget god¹³.

Figur 5.1 viser at gjennomsnittsverdiene for tilfredshet med læringsutbyttet varierer lite mellom fakultetene, og resultatet for institusjonen (3.9) representerer derfor også de enkelte fakultetenes resultater godt.

På programnivå er det noe større variasjoner, men variasjonsbredden er tross alt ikke mer enn 0,8 skala-poeng fra høyeste til laveste skår. Best resultat finner vi for kandidatene fra International Education and Development (4.3) og Psykisk helsearbeid (4.2). Programmene Læring i komplekse systemer, Barnehagepedagogikk, IKT-støttet læring og Digital Library Learning har også gjennomsnittsskårer over 4. I den andre enden av rangeringen finner vi programmene Produktdesign (3.6) og Energi og miljø i bygg (3.5).

5.2 PÅ HVILKE OMRÅDER ER KANDIDATENE MEST FORNØYDE MED UTDANNINGEN?

Selv om indeksen gir et godt oversiktsbilde over opplevd læringsutbytte på enhetsnivå, ønsker vi også å kaste et blikk på læringsutbyttet på et mer detaljert nivå, det vil si resultatene for de enkelte indikatorene. Figur 5.2 viser gjennomsnittsnivået for indikatorene fordelt på de ulike fakultetene.

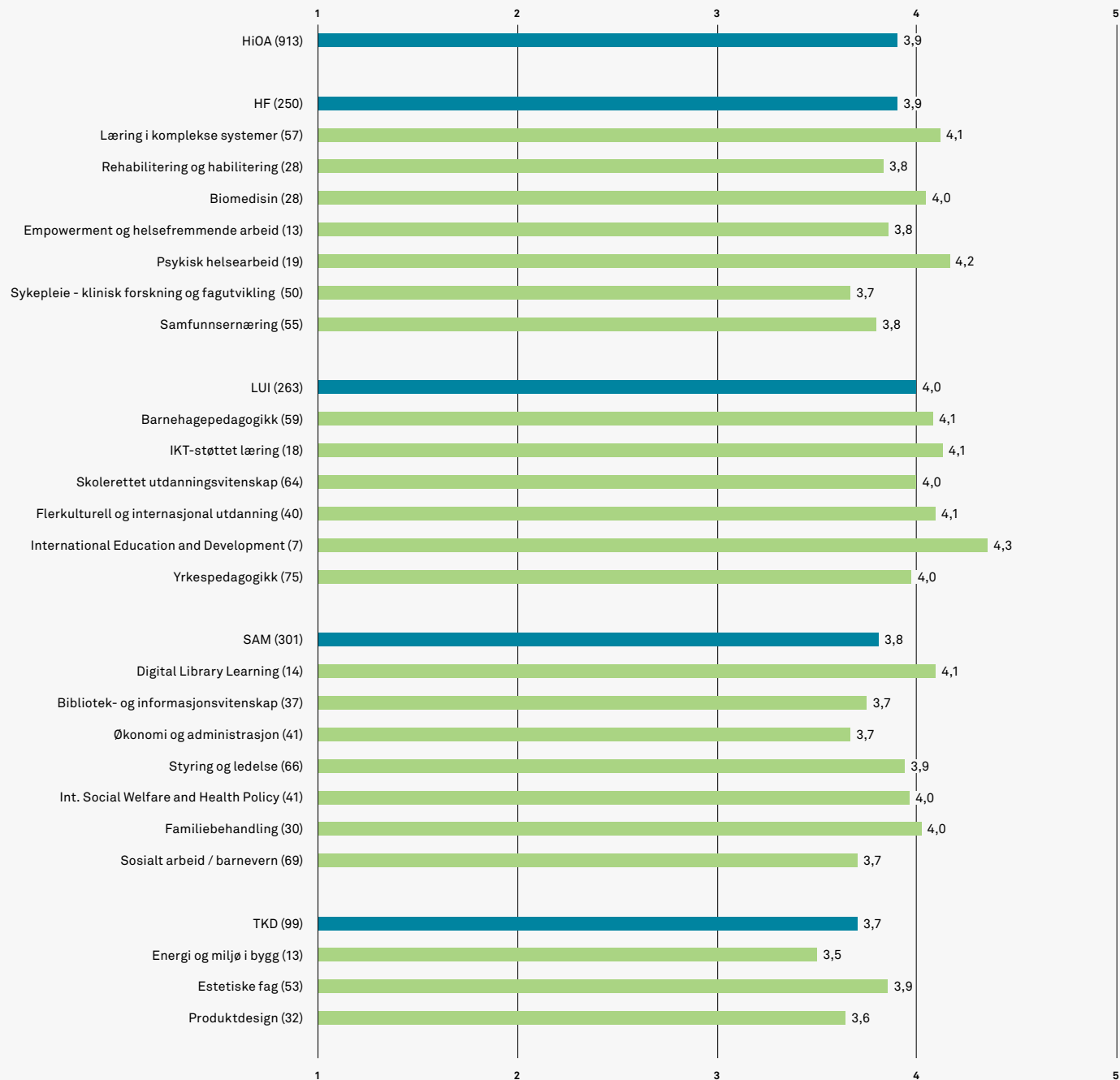
Som det framgår av figur 5.2 ligger gjennomsnittsverdien over midtpunktet på skalaen for alle indikatorene, og differansen fra midtpunktet er statistisk signifikant¹⁴ både for HiOA sett under ett og for alle fakultetene. Vi ser likevel at det er forholdsvis stor variasjon mellom de enkelte indikatorene. Tilfredsheten med læringsutbyttet er aller størst når det gjelder evne til å kunne tilegne seg ny kunnskap. Tilfredsheten er også god ved alle fakultetene når det gjelder teoretisk kunnskap på eget fagområde og evne til å analysere komplekse problemstillinger. Når det kommer til praktiske ferdigheter derimot, må tilfredsheten karakteriseres som nokså lav ved alle fire fakultetene, selv om gjennomsnittsverdien altså ligger i den positive enden av skalaen.

¹³ (Cronbach's alfa = 0,84).

¹⁴ $p < 0,05$

Figur 5.1: Tilfredshet med læringsutbytte (indeks basert på sju indikatorer)

1=Ikke fornøyd 5=Svært fornøyd

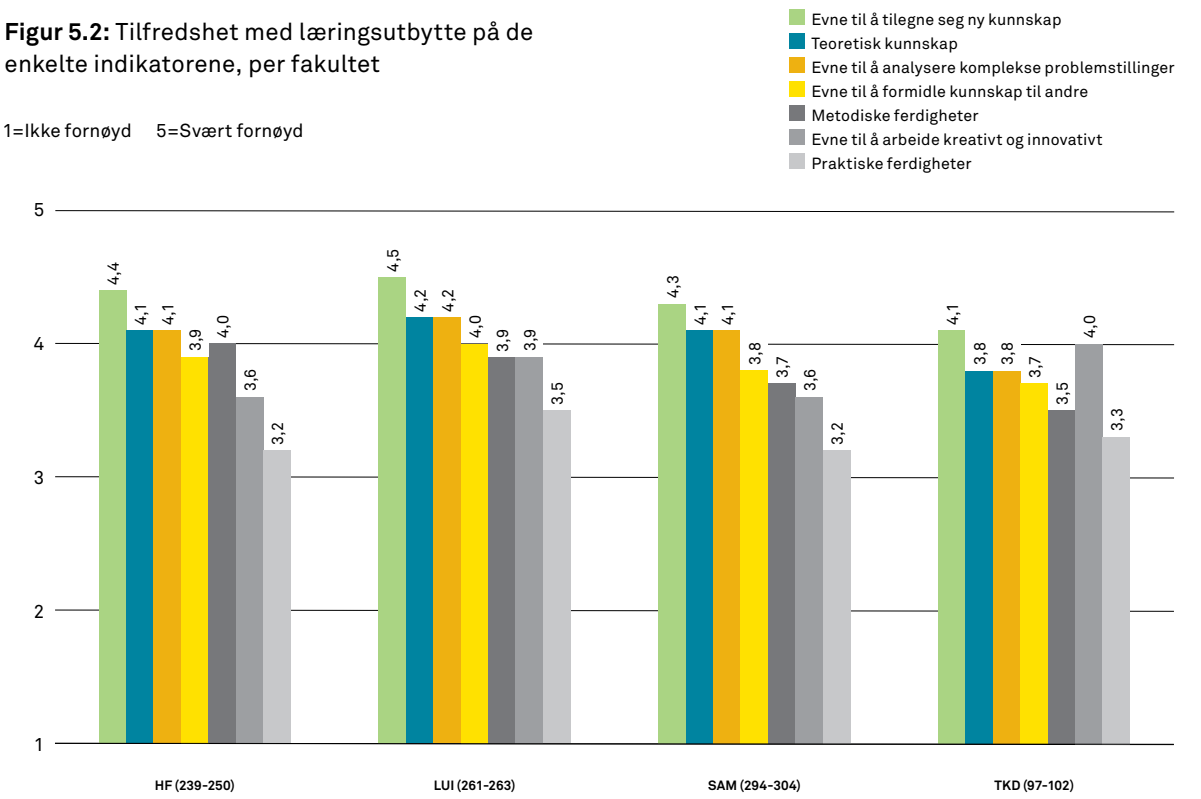

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

Figur 5.2: Tilfredshet med læringsutbytte på de enkelte indikatorene, per fakultet

1=Ikke fornøyd 5=Svært fornøyd

Som figuren viser, er den innbyrdes rangeringen av indikatorene etter læringsutbytte, nokså lik mellom fakultetene. Ett enkeltresultat skiller seg likevel ut: Mens evne til å arbeide kreativt og innovativt relativt sett er rangert lavt blant læringsutbyttene ved HF, LUI og SAM, er dette et læringsutbytte som er rangert tett oppunder evne til å tilegne seg ny kunnskap ved TKD, altså som en god nummer to blant de målte læringsutbyttene ved dette fakultetet. På bakgrunn av at hovedvekten av kandidatene fra TKD kommer fra Produktdesign og Estetiske fag, hvor nettopp kreativitet og innovasjon er i fagenes kjerne, fremstår dette som et naturlig og positivt resultat.

Masterprogrammernes verdier på hver av de sju indikatorene for læringsutbytte er dokumentert i en egen grafikkrapport.¹⁵

5.3 BLE DE GODT FORBEREDT FOR OPPGAVENE GJENNOM UTDANNINGEN?

Respondenter som har svart at masterutdanningen har relevans¹⁶ for arbeidsoppgavene, har også svart på hvor godt de synes at utdanningen har forberedt

dem på oppgavene de utfører i jobben. Svarskalaen er fire-delt med følgende kategorier: 1=ikke godt, 2=delvis godt, 3=godt og 4=svært godt. De som har svart «ikke godt» eller «delvis godt» har fått et oppfølgingsspørsmål hvor de har blitt bedt om å utdype i fritekst, hvilke oppgaver de mener at utdanningen ikke har forberedt dem godt nok for.

Masterkandidatene viser seg å være gjennomgående mer tilfredse med hvordan utdanningen har forberedt dem for arbeidsoppgavene enn hva vi fant for kandidatene fra grunnutdanningene. Gjennomsnittsverdien for HiOA sett under ett er 3,1. For grunnutdanningene lå gjennomsnittsverdien på dette spørsmålet på 2,6 (altså omtrent midt på skalaen), mens for masterkandidatene ligger altså gjennomsnittsverdien 0,5 skalapoeng over dette.¹⁷

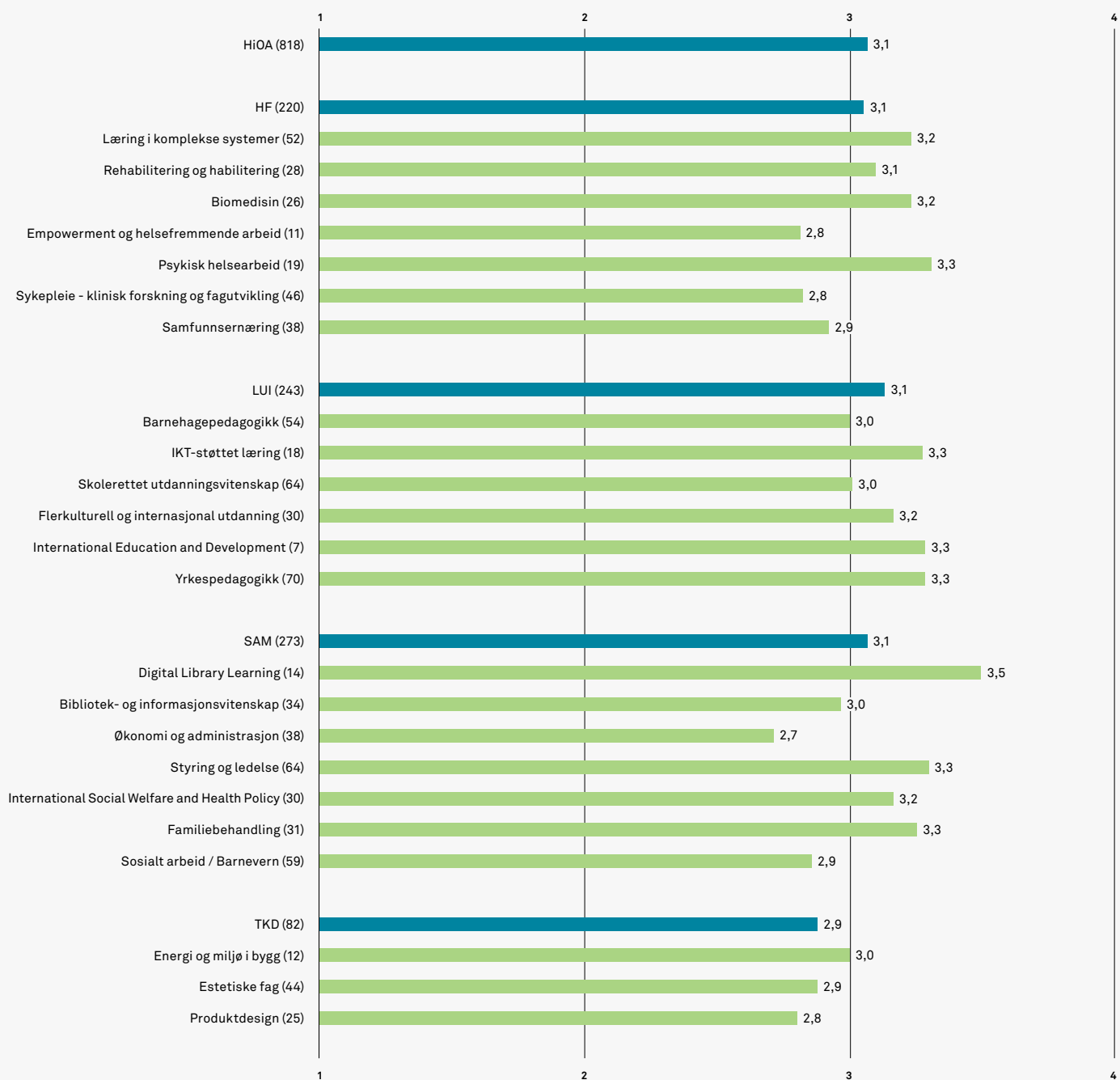
¹⁵ www.hioa.no/Om-HiOA/System-for-kvalitetssikring-og-kvalitetsutvikling-av-utdanningene-ved-HiOA/Analyseresultater/Resultater-fra-Kandidatundersokelsen)

¹⁶ Avsnitt 2.2

¹⁷ Forskjellen er statistisk signifikant (p<0,01).

Figur 5.3: Alt i alt, hvor godt synes du utdanningen har forberedt deg for oppgavene du utfører i din nåværende jobb?*

1 = Ikke godt 2 = Delvis godt 3 = Godt 4 = Svært godt

* De som har svart at masterutdanningen ikke er relevant for arbeidsoppgavene, har ikke fått dette spørsmålet.

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

På fakultetsnivå er det ikke betydelige forskjeller når det gjelder hvor godt kandidatene mener at studiene har forberedt dem for oppgavene i arbeidslivet, men gjennomsnittet er litt lavere for TKD enn for de tre andre fakultetene. Derimot er det noen forskjeller på programnivå.

På fakultet HF er det Psykisk helsearbeid som får den høyeste gjennomsnittsskåren (3,3), tett fulgt av programmene Læring i komplekse systemer og Biomedisin (begge 3,2). Under fakultetets gjennomsnitt finner vi Empowerment og helsefremmende arbeid (2,8), Sykepleie - klinisk forskning og fagutvikling (2,8) og Samfunnsnærings (2,9).

Programmene ved fakultet LUI ligger noe mer samlet rundt fakultetssnittet enn hva vi så ved HF. Ingen programmer ved LUI skårer lavere enn 3. Høyest ligger Yrkespedagogikk og IKT-støttet læring (begge 3,3). På samme nivå ligger studiet International Education and Development, men her må resultatet vurderes med forsiktighet ettersom det baserer seg på bare 7 respondenter. Lavest skår på LUI har Barnehagepedagogikk og Skolerettet utdanningsvitenskap (3,0).

Ved fakultet SAM er det store variasjoner mellom utdanningene når det gjelder hvor godt masterkandidatene synes at utdanningen har forberedt dem for oppgavene i arbeidslivet. Lavest ligger Master i økonomi og administrasjon med skåren 2,7 som er det svakest resultatet for dette spørsmålet i denne undersøkelsen. Samtidig finner vi under SAM også det programmet som kommer best ut blant HiOAs masterprogrammer, nemlig Digital Library Learning der skåren er på 3,5. Studerer vi svarfordelingen blant de 14 respondentene fra dette programmet ser vi at hele 13 av dem svarer at de er blitt godt eller svært godt forberedt for oppgavene. Programmene Styring og ledelse og Familiebehandling skårer også høyt (3,3).

Ved fakultet TKD er det mindre variasjoner rundt

fakultetsgjennomsnittet. Energi og miljø i bygg har fakultetets høyeste gjennomsnittsverdi (3,0), mens Produktdesign ligger lavest med en gjennomsnittsskår på 2,8. For Produktdesign ser vi også at det er nokså stor spredning i oppfatningene. To mente studiet ikke forberedte dem godt til arbeidslivet, mens de øvrige fordelte seg jevnt utover de øvrige svarkategoriene.

5.4 HVA SIER DE SOM IKKE SYNES AT UTDANNINGEN FORBEREDTE DEM SÅ GODT FOR ARBEIDSLIVET?

116 kandidater har utdypet i fritekst hvorfor de ikke opplever at utdanningen har forberedt dem godt nok for arbeidsoppgavene i deres nåværende stilling. Et gjennomgående trekk blant mange av disse er at utdanningen ikke forbereder godt nok til praktisk yrkesutøvelse. Dels gis det helt generelle kommentarer om at utdanningen har vært for teoretisk rettet på bekostning av praksis- og profesjonskunnskap, men det er også flere som peker på konkrete ferdigheter som de synes at utdanningene kunne forberedt dem bedre på. Dette kan for eksempel være pedagogisk kompetanse i undervisningsrelaterte fag, eller klinisk kompetanse i helsefagene. Enkelte nevner også ledelseskompentanse og kunnskap på organisasjons- og systemnivå som områder hvor de mener de ikke har blitt godt nok forberedt gjennom masterstudiet.

Sammenheng med læringsutbytte

Ikke uventet er det en positiv sammenheng mellom opplevd læringsutbytte og hvor godt forberedt kandidatene synes at masterutdanningen har forberedt dem for arbeidsoppgavene (uttrykt som korrelasjon er denne sammenhengen 0,46, og den er også statistisk signifikant). Med andre ord: Jo større læringsutbytte, jo bedre forberedt. Vi har også undersøkt hvilke aspekter ved læringsutbyttet som er av særlig betydning for å føle seg godt eller dårlig forberedt. En multippel regresjonsanalyse tyder på at tilfredshet med studieprogrammets dekning av praktiske ferdigheter og evne til formidling av kunnskap er de to faktorene som har størst effekt på

kandidatens opplevelse av å være forberedt for oppgavene (henholdsvis $\beta = 0,18$ og $\beta = 0,15$). Når det gjelder vektlegging av praktiske ferdigheter, gjenfinnes dette som nevnt tidligere, som et gjennomgående trekk i fritekstsvarene fra dem som ikke synes at masterutdanningen har forberedt dem godt for arbeidsoppgavene. Det er dessuten grunn til å reflektere over at den læringsutbytteindikatoren som har den sterkeste målte effekten i analysen, nettopp er den indikatoren hvor tilfredsheten er gjennomgående lavest (jf. figur 5.2). I regresjonsanalysen finner vi også at tilfredshet med metodiske ferdigheter og teoretisk kunnskap har statistisk signifikant effekt på opplevelse av å være forberedt for oppgavene (henholdsvis $\beta = 0,11$ og $\beta = 0,10$) (analysen er nærmere dokumentert i vedlegg C).¹⁸

5.5 VILLE DE VALGT SAMME LÆRESTED OM IGEN?

Spørsmålet om hvorvidt kandidatene ville valgt samme lærested på nytt, kan ses på som en bred indikator på opplevd studiekvalitet. Tilfredshet med lærestedet, uttrykt ved vilje til å velge det samme lærestedet igjen, kan antas å romme både undervisningskvalitet og programkvalitet, samt kvalitet knyttet til ressurser, organisering og sosiale forhold. Det er imidlertid nødvendig å ha i mente at svaret også påvirkes av andre faktorer, som muligheten til å velge samme utdanning ved andre læresteder og geografisk avstand, noe vi kommer tilbake til i omtalen av fritekstsvaret nedenfor.

Spørsmålet er hentet fra SPS' undersøkelse StudData, og er formulert slik: *Tenk deg at det hadde vært mulig å gjøre om igjen det valget du foretok da du begynte på studiet. Hvor sannsynlig er det at du da ville valgt samme lærested?* Svarkalaen er fem-delt, fra 1 (svært lite sannsynlig) til 5 (svært sannsynlig).

¹⁸ Resultatene vi gjengir i rapporten er fra vanlig OLS-regresjon. Vi fant helt sammenfallende resultater ved bruk av ordinal logistisk regresjon.

Gjennomsnittsskåren er 4,1 (figur 5.5). Dette er 0,3 skala-poeng bedre enn resultatet vi fant i undersøkelsen for grunnutdanningene. Det er primært masterkandidatene fra fakultetene HF og LUI som uttrykker klart mer tilfredshet med lærestedet enn kandidatene fra grunnutdanningene ved de samme fakultetene gjorde. Ved HF er differansen mellom masterkandidatens tilfredshet og tilfredsheten til kandidatene fra grunnutdanningene på 0,5 skalapoeng.

Ved fakultet TKD fikk derimot grunnutdanningene et litt bedre resultat enn masterutdanningene.

Resultatet i denne undersøkelsen viser at den gjennomsnittlige masterkandidat fra HiOA kunne tenke seg å velge HiOA om igjen. Vi leser dette som et uttrykk for generell tilfredshet med studiekvaliteten ved masterutdanningene. Resultatene for LUI og SAM ligger litt over institusjonssnittet (henholdsvis 4,3 og 4,2), mens HF ligger marginalt under (4,0). Det svakeste resultatet finner vi for TKD (3,7).

Går vi bak de presenterte gjennomsnittstallene, viser det seg for øvrig at spredningen (uttrykt i standardavvik) i svarene er størst ved fakultetene med de laveste gjennomsnittsskårene. Dette antyder større samstemthet i oppfatningen av lærestedet ved fakulteter der det er høy gjennomsnittlig grad av tilfredshet enn der gjennomsnittlig tilfredshet er lavere. Som vi vil se i presentasjonen av resultatene på fakultetsnivå, kan noe av variasjonsbredden på fakultetsnivå spores til variasjoner på programnivå.

De som svarte at de sannsynligvis ikke ville velge HiOA om igjen, fikk anledning til å utdype dette i fritekstsvaret. 54 respondenter benyttet denne muligheten. En tilbakevendende faktor var oppfatninger om struktur og organisering, studieopplegg og undervisningskvalitet. Påvirkningsfaktorer som trivsel, krevende logistikk med reisevei og lange dager ble også nevnt av enkelte. Det kan også se ut som en del knyt-

Sammendrag

1. Om kandidatundersøkelsen
2. Innpass i arbeidslivet
3. Har masterutdanningen vært karrierefremmende?
4. Tilfredshet med utdanningsvalg
5. Tilfredshet med læringsbytte og lærested

ter misnøyen med lærestedet til at de ikke opplever at utdanningen kvalifiserer dem til nye stillinger eller gir dem lønsmessig uttelling. Ved å se på respondenter som skriver om hvorfor de ikke ville valgt verken utdanning eller lærested på nytt (20 personer), går det også fram at mange av disse måtte ha valgt et annet studiested fordi alternativ utdanningsvei ikke tilbys av HiOA (for eksempel lektorprogrammet som bare tilbys ved universitetene).

Ved fakultet HF er det betydelig variasjon mellom programmene når det gjelder sannsynlighet for å velge samme lærested på nytt. Kandidatene fra Psykisk helsearbeid er i særklasse mest tilfredse med lærestedet, med en gjennomsnittsskår på 4,5. Vi har også undersøkt tallene bak gjennomsnittet. Vi finner at 17 av 19 sier det er sannsynlig (5) eller svært sannsynlig (12) at de ville ha valgt lærestedet på nytt. Andre programmer ved HF som har godt resultat på dette spørsmålet, er Empowerment og helsefremmende arbeid, Biomedisin og Læring i komplekse systemer (alle 4,3). De svakeste resultatene ved HF har programmene Samfunnsnæringsfag (3,7) og Sykepleie – klinisk forskning og fagutvikling (3,8).

Av kandidatene fra HF som har angitt at de sannsynligvis ikke de ville valgt HiOA på nytt, har 20 utdypet dette med fritekst. 12 av disse har begrunnet det med misnøye med studiekvalitet, 4 har oppgitt at de mistrives på studiestedet og 3 peker på misnøye med administrasjonen. Geografisk avstand og svakt alumniarbeid nevnes også.

Ved fakultet LUI er det bare mindre variasjoner i gjennomsnittsskårene. Alle fakultetets masterprogrammer skårer over 4,0. De høyeste gjennomsnittsskårene har programmene IKT-støttet læring (4,4), Flerkulturell og internasjonal utdanning (4,4) og Yrkespedagogikk (4,3).

12 av LUI-kandidatene som tilkjennega at det var lite

sannsynlig at de ville velge lærestedet på nytt, utdypet synspunktene sine i fritekstsvaret. Misnøye med nivå og kvalitet i undervisningen, organisering og studiemiljø ble nevnt i disse svarene.

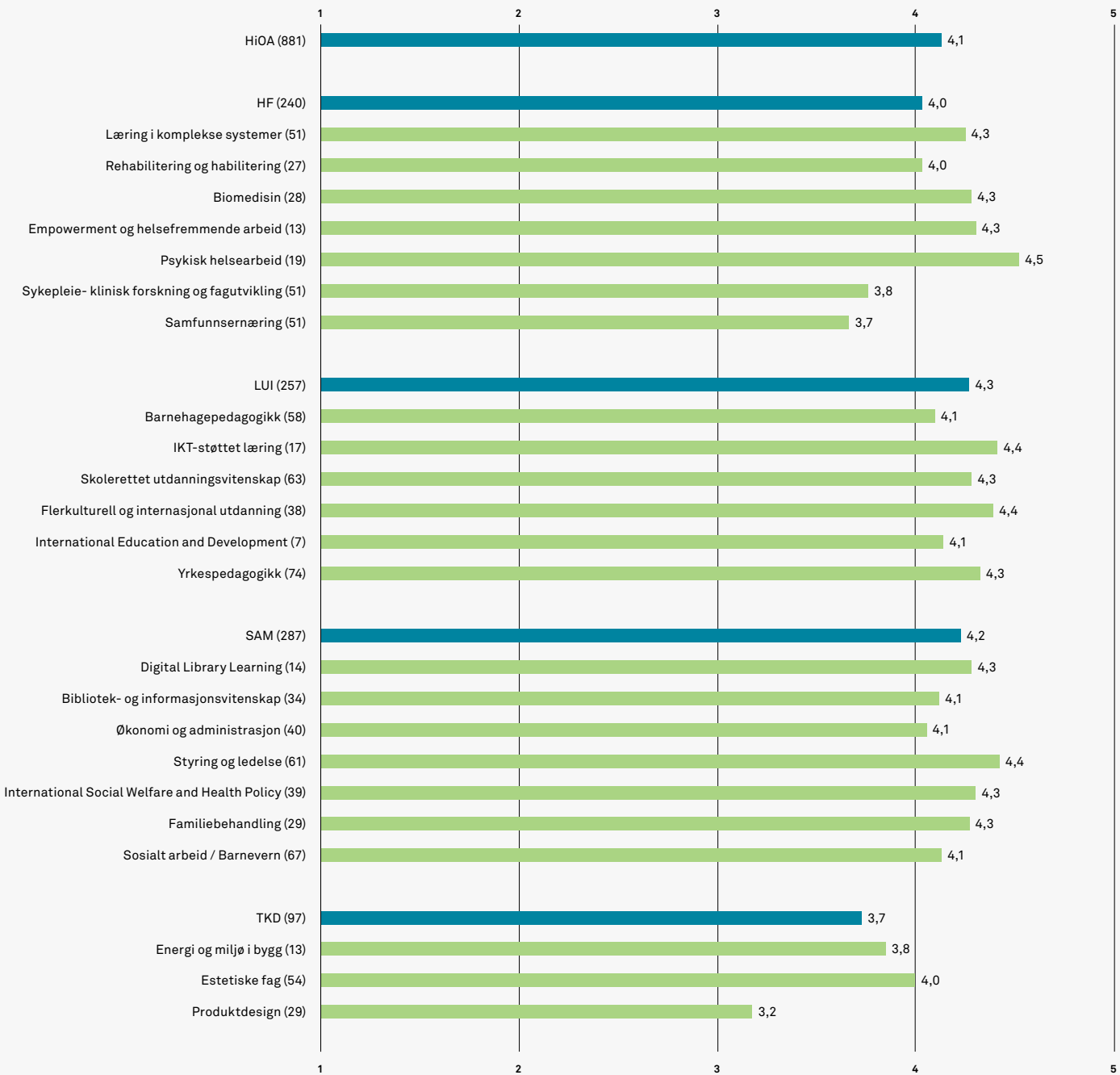
Også ved fakultet SAM finner vi en gjennomgående tilfredshet med valg av lærested på programnivå. Samtlige programmer har gjennomsnittsskårene over 4,0. Den høyeste skåren kommer fra kandidatene fra Styring og ledelse (4,4). Av 61 respondenter fra Styring og ledelse sier hele 59 at det er sannsynlig eller svært sannsynlig at de ville valgt HiOA på nytt.

I alt 10 kandidater fra SAM som var mindre tilfredse med lærestedet, trakk fram faktorer som undervisningskvalitet (nevnt i fem fritekstsvaret), faglig organisering og administrasjon (nevnt i fire svar) og faglig innhold (nevnt i fire svar).

Ved fakultet TKD er det programmet Estetiske fag som får best resultat, men gjennomsnittsskåren (4,0) når likevel ikke helt opp til snittet for HiOA. Den laveste gjennomsnittsskåren blant alle masterprogrammene ved HiOA, er det Produktdesign som får (3,2). 11 kandidater fra Produktdesign hadde utdypet sine svar, og blant temaer som ble nevnt, var undervisningskvalitet, faglig innhold og yrkesrelevans.

Figur 5.5: Tenk deg at det hadde vært mulig å gjøre om igjen det valget du foretok da du begynte på studiet. Hvor sannsynlig er det at du da ville valgt samme lærested

1 = Svært lite sannsynlig 2 = Lite sannsynlig 3 = Usikker 4 = Sannsynlig 5 = Svært sannsynlig

Vedlegg

Vedlegg A

Svarprosent

Studieprogram, sortert på fakultet og institutt	Mottaker	Respondenter	Svarprosent
HIOA	1438	936	65 %
Fakultet HF	389	257	66 %
Læring i komplekse systemer	77	58	75 %
Rehabilitering - barn og eldre	28	18	64 %
Rehabilitering og habilitering	19	11	58 %
Biomedisin	54	29	54 %
Empowerment og helsefremmende arbeid	22	14	64 %
Psykisk helsearbeid	28	20	71 %
Sykepleie - klinisk forskning og fagutvikling	66	51	77 %
Samfunnsnærings	95	56	59 %
Fakultet LUI	404	266	66 %
Barnehagepedagogikk	76	60	79 %
IKT-støttet læring	32	18	56 %
Grunnskoleidaktikk	36	26	72 %
Skolerettet utdanningsvitenskap	50	38	76 %
Flerkulturell og internasjonal utdanning	76	42	55 %
International Education and Development	19	7	37 %
Yrkespedagogikk	115	75	65 %
Fakultet SAM	471	309	66 %
Digital Library Learning	28	15	54 %
Bibliotek - styring og ledelse	5	3	60 %
Bibliotek- og informasjonsvitenskap	44	37	84 %
Økonomi og administrasjon	81	41	51 %
Styring og ledelse	93	69	74 %
International Social Welfare and Health Policy	81	44	54 %
Familiebehandling	42	31	74 %
Sosialt arbeid / Barnevern	97	69	71 %
Fakultet TKD	174	104	60 %
Energi og miljø i bygg	23	13	57 %
Formgiving, kunst og håndverk	41	25	61 %
Estetiske fag	39	30	77 %
Universell utforming av IKT	4	1	25 %
Produktdesign	67	35	52 %

Vedlegg B

Respondenter fordelt på år for fullført mastergrad

Studieprogram, sortert på fakultet og institutt	2011	2012	2013	2014	2015*	Total
HIOA	159	168	190	231	188	936
Fakultet HF	57	43	54	59	44	257
Læring i komplekse systemer	7	9	20	12	10	58
Rehabilitering - barn og eldre	7	8	2	1		18
Rehabilitering og habilitering			1	3	7	11
Biomedisin	3	4	9	11	2	29
Empowerment og helsefremmende arbeid			5	4	5	14
Psykisk helsearbeid	7	3	3	2	5	20
Sykepleie - klinisk forskning og fagutvikling	17	7	6	15	6	51
Samfunnsnærings	16	12	8	11	9	56
Fakultet LUI	50	50	54	60	52	266
Barnehagepedagogikk	10	12	10	15	13	60
IKT-støttet læring	2	1	5	4	6	18
Grunnskoleidaktikk	11	13	2			26
Skolerettet utdanningsvitenskap			12	10	16	38
Flerkulturell og internasjonal utdanning	7	4	10	17	4	42
International Education and Development	4	2	1			7
Yrkespedagogikk	16	18	14	14	13	75
Fakultet SAM	38	62	55	79	75	309
Digital Library Learning	2	8	3	2		15
Bibliotek - styring og ledelse					3	3
Bibliotek- og informasjonsvitenskap	9	9	6	4	9	37
Økonomi og administrasjon				21	20	41
Styring og ledelse	6	18	18	15	12	69
International Social Welfare and Health Policy	9	10	9	11	5	44
Familiebehandling	1	6	7	10	7	31
Sosialt arbeid / Barnevern	11	11	12	16	19	69
Fakultet TKD	14	13	27	33	17	104
Energi og miljø i bygg			6	5	2	13
Formgiving, kunst og håndverk	6	7	11	1		25
Estetiske fag				21	9	30
Universell utforming av IKT					1	1
Produktdesign	8	6	10	6	5	35

* For 2015 inkluderer materialet kandidater med oppnådd kvalifikasjon til og med 31. august

Vedlegg C Regresjonstabell

Regresjonsanalyse (OLS), avhengig variabel:

Alt i alt, hvor godt synes du utdanningen har forberedt deg for oppgavene du utfører i din nåværende jobb?

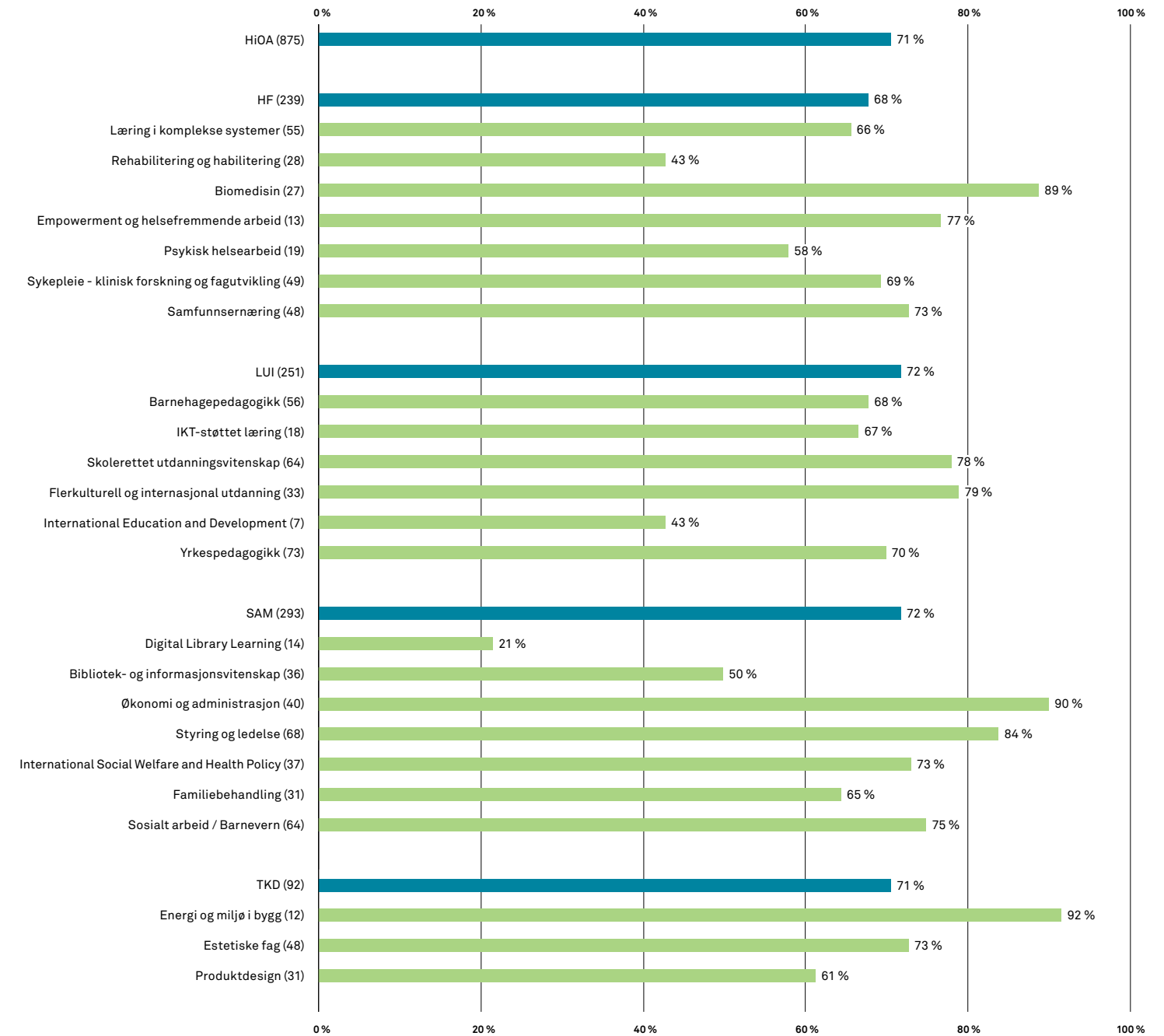
Uavhengige variabler: Tilfredshet med hvordan utdanningen dekket disse områdene

Variabler	B	SEB	Beta
Teoretisk kunnskap	0,09	0,035	0,10*
Metodiske ferdigheter	0,09	0,034	0,11**
Praktiske ferdigheter	0,13	0,028	0,18**
Evne til å analysere komplekse problemstillinger	0,07	0,039	0,07
Evne til å tilegne meg ny kunnskap	0,06	0,046	0,05
Evne til å arbeide kreativt og innovativt	0,01	0,034	0,01
Evne til å formidle kunnskap til andre	0,12	0,032	0,15**
Konstant	0,87	0,167	.
<hr/>			
Justert R ²	0,220		
F (7, 746)	32,00**		
N	754		

*: p<0,05

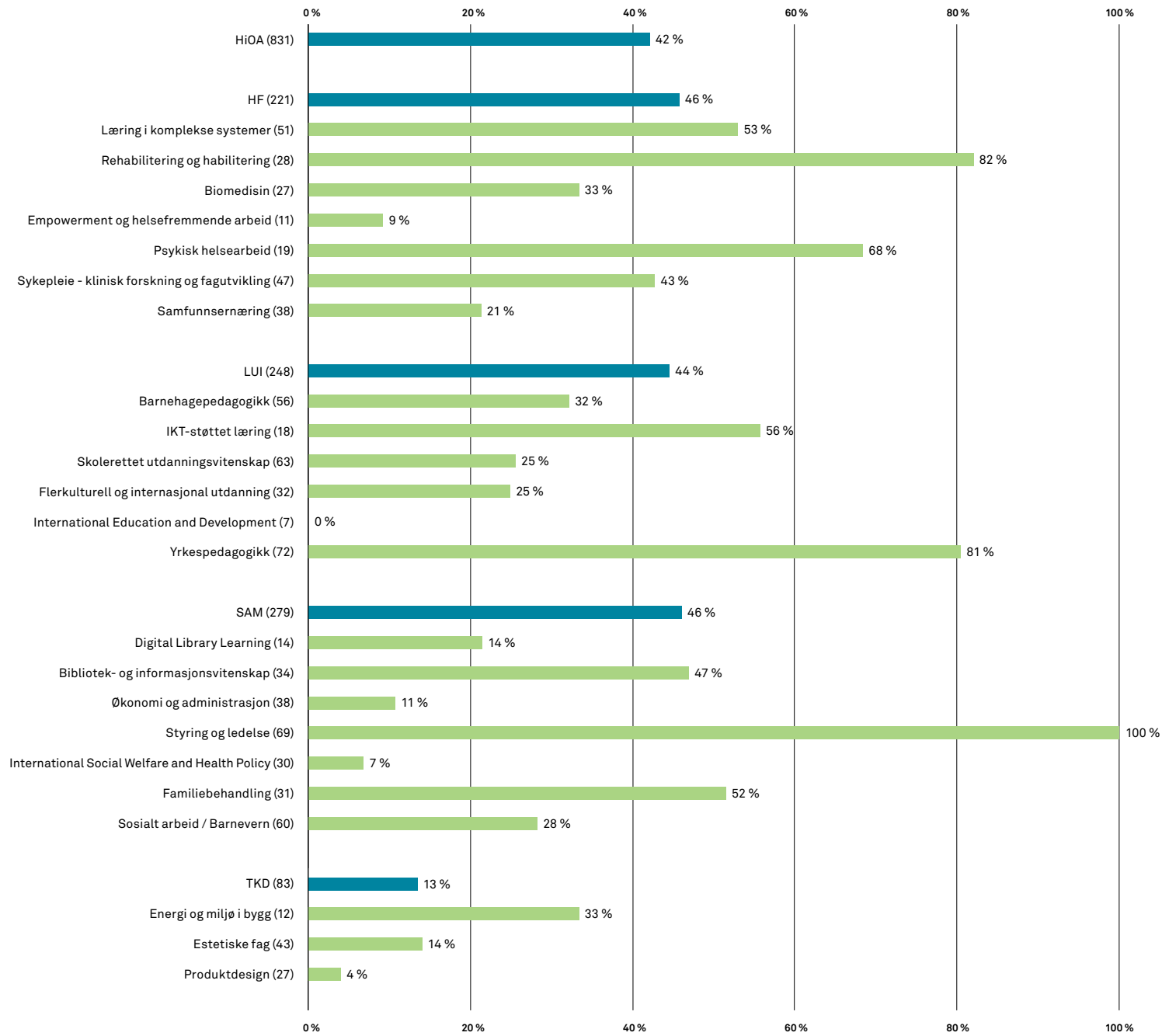
** : p<0,01

Vedlegg D Andel som arbeider i Oslo eller Akershus

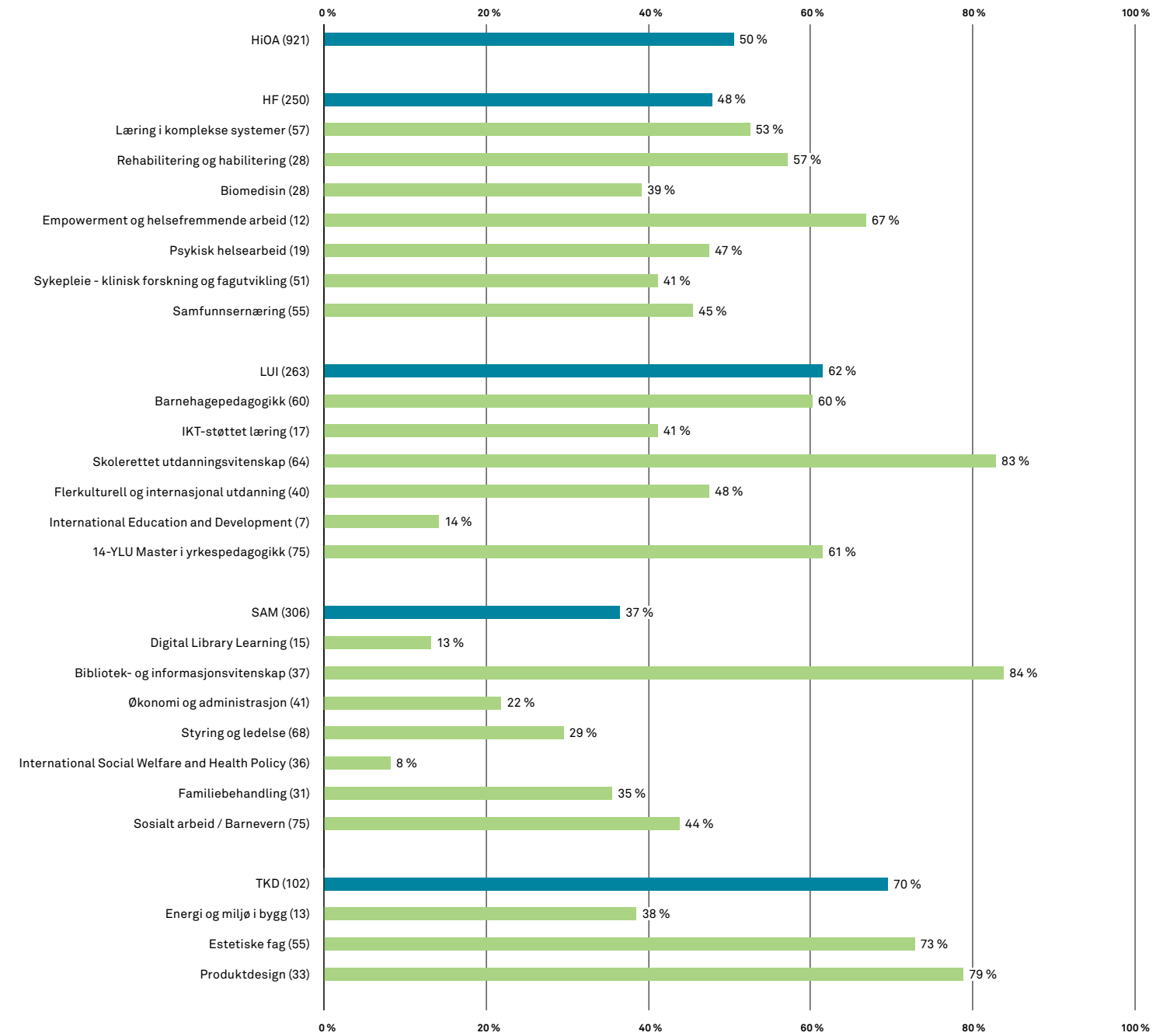
Vedlegg E

Andel yrkesaktive med relevant arbeid før masterutdanningen

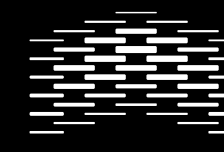

Vedlegg F

Andel som fikk bachelorgraden ved Høgskolen i Oslo og Akershus (ev. HiO/HiAk)

**Hver dag
gjør vi en
forskjell!**

HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Høgskolen i Oslo og Akershus

Pb. 4, St. Olavs plass

0130 Oslo

Kontakt:

Post@hioa.no

Sentralbord tlf: 67 23 50 00

www.hioa.no

